

MAGYAR

FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPET, 1941. DECEMBER 15.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR

III. ÉVFOLYAM, 50. SZÁM

1941 kimagasló magyar filmsiker!

 Bob herceg

1942 játsszák... és újra játsszák...

BOB HERCEG

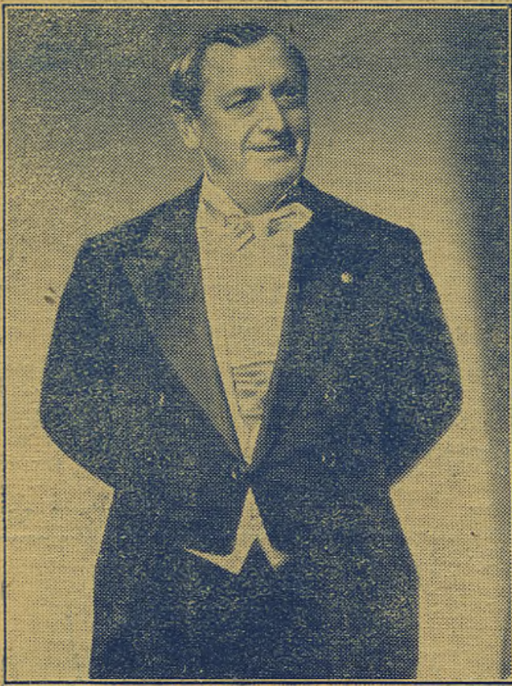
1943 minden mozis hálával gondol rá

 Bob herceg

Mélyen tisztelt üzletfeleinek
boldog karácsonyi ünnepeket kíván

Hausz Mária Film

HANS MOSER

PAUL HÖRBIGER

Kitünő színészek
remek alakítása a
Wien film ragyogó
vígjátékában

TANCOLO BÉCS

Két tánciskola mulatságos versengése
a régi Bécs aranyderűs világában

Nevetés
Zene!

FILMIPARI ÉS
FILMKERESKEDELMI
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV.
KOSSUTH L.-U. 13.
TELEFON: 18-38-58

HANS HOLT

ELFIE MAYERHOFER

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

III. ÉVFOLYAM, 50. SZÁM.
BUDAPEST, 1941. DECEMBER 15.

Megjelenik minden hétfőn.

Főszerkesztő:

ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő

VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Bajza-utca 18.

Telefon: 220—855, 422—961.

Postatakarékpénztári
cskek számla száma: 15.410.

Kiadótulajdonos:

a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara.

Felelős kiadó:

Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:

Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:

egy évre 30 pengő
fél „ 16 pengő

A szerkesztők címe:

ÁGOTAI GÉZA dr.

Iroda: IX., Könyves Kálmán-körút 15.
Telefon: 146—346.

Lakás: XI., Fűrj-utca 4. Tel.: 257—036.

VÁCZI DEZSŐ

Iroda: VIII., Sándor-tér 3. Tel.: 144—424,
144—425.

Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136—386.

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában

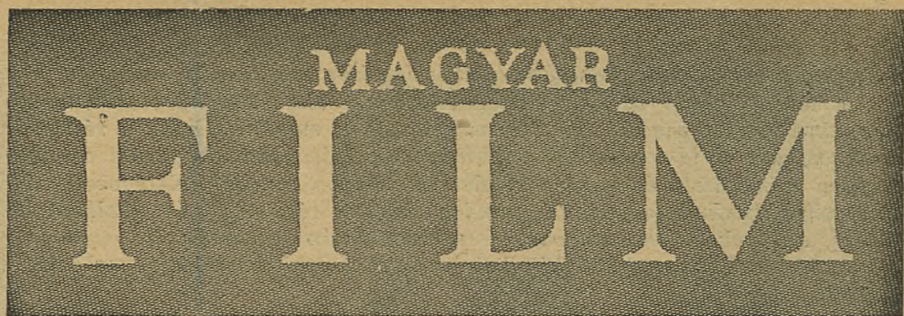
Felelős üzemvezető: Schmallér János

Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423.

TARTALOM:

Elsietett részletek — elkallódó értékek	1
Az Országos Magyar Mozgóképipari Egyesület megalapítása és működése: Pogány Frigyes dr.	2
A film „tragédiája Pacséry Ágost	3
Elködösített filmláthatár: Lajthay Károly	4
Országos részvét mellett folyt le Kozma Miklós temetése	6
Németh Antal rövidesen filmet rendez és nyilatkozik a filmről	7
Statisztikák a Nemzetközi Filmkamara előtt: vitéz Morvay Pál	7
Mozi:	
Sürgősen meg kell változtatni az améta-kulcsot: Ablanczy István	8
Az améta-kulcs -a magyar filmek szempontjából: Sajó Károly Tivadar	8
Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztoságának rendelkezése a szilveszteri előadások tárgyában	9
Új filmek:	
Isten veled, Franciska!	9
Bűnös nő	10
Az utolsó menet	10
Szívdobogás	10
Premierfilmszínházak műsora	10
Müterem	11
Hírek	11
Híradók	12
Lapszemle	III
Hausz Mária	I
UFA	II, 2, 7, 9
Molnár	3
Szokolay	4
Kárpát	5
Agfa	6
Kodak	7
Nikotex	III

Elsietett részletek — elkallódó értékek

A magyar hangos filmgyártás élnitűdésének egyik titka az alkalmazkodóképesség. Nehéz viszonyok között, amikor nálunk jóval tehetősebb országok gondolni sem mertek nemzeti gyártásra, a magyar film fanatikusai megtalálták azt a göröngyös utat, amelyen a gyártást elindíthatták. Később, nagy nemzetek milliós filmjeinek gyilkos versenyében is a mindennél élni és alkotni vágyó magyar filmesek minden kátyúból kihúzták a filmműzsa szekerét. Mikor azután változott a sors és a magyarság előtt bővült az érvényesülés lehetősége, kemény időkben megedzett alapokon lendülhetett gyorsabb fejlődésnek filmgyártásunk. A mai fokra azonban csak úgy juthatott el, hogy a magyar film munkásai olyan szerény eszközökkel és olyan megfeszített ütemben dolgoztak, amivel talán sehol a világon nem vállalkoztak volna filmgyártásra.

Az adott körülmények között természetesen csak a legszükségesebbre tellett. Le kellett faragni minden nélkülözhető, de persze nagyon kívánatos befektetést, sőt néha le kellett mondani az alig nélkülözhetőkről is, csak-hogy megszülethessen egy-egy magyar film. Évek folyamán azután kialakult a sovány magyar viszonyokra annyira jellemző gyártási mód: kicsi összegből, hihetetlen rövid idő alatt, elfogadható színvonalú termelés. Természetesen minden háttérbe szorult, amit nem ítélték a filmgyártás elsőrendű szükségleteinek sorába. Mindazt, amiben szűkölködtünk, a munkatársak tehetségének kellett pótolnia. Ugyanakkor viszont — szintén anyagi okokból — a munkatempó állandóan emelkedett.

A filmgyártás kollektív művészet. Számítalan munkatárs közreműködése nyújtja a végeredményt. Igaz ugyan, hogy a vezető főmunkatársak teljesítménye döntő a film sikerében, vagy sikertelenségében, a két végleg közötti számtalan fokozat kialakításához azonban lényeges közük van a többi munkatársaknak is. Szigorú takarékoság mellett rengeteg fontos részlet szorult háttérbe, a gyors ütem pedig a főmunkatársaktól a legkisebb szereplőig veszélyezteti a művészi munkát. A viszonyok javulásával ma már a korábban mostoha részletekre is nagyobb gondot fordíthatnak. A lehetőségek növekedésére jelentősebb anyagi áldozatokat is hoznak gyártóink. A munkatempó azonban talán még fokozódott.

A mai helyzetben szükség van erős termelésre. A színvonal emelése érdekében és a külföldön is futó filmjeinkkel szerzett tapasztalatok alapján viszont elengedhetetlen, hogy a jövőben több érvényesülési lehetőséget nyujtsunk a múltban gyakran mostoha sorsra jutott munkaágaknak. Ilyen mindenekelőtt a díszlettervező és építő munkája. Hányszor tapasztaljuk, hogy szépen tervezett és jólkivitelezett díszletek nem érvényesülnek eléggé a filmen, mert egyes jelenetek ebből, vagy abból az okból — rendszerint időszűkéből — elmaradtak, vagy egyszerűen azért, mert sem az operatőrnek, sem a rendezőnek nem volt elég ideje a díszletek kellő kidomborításához.

Hasonlóképpen a zeneszerzőnek gyakran alig marad ideje a kompozícióhoz, a hangmérnöknek pedig hihetetlen rövid idő alatt el kell készíteni a hangfelvételt. A vágónak pár nap áll rendelkezésére a jobb sorsra érdemes felvételek összeállításához és így természetesen a rendező elgondolásának és a saját elképzelésének javarésztét szükségmegoldásokkal kell helyettesítenie. Így tovább még számos munkaágot fel lehetne sorolni.

Kétségtelen, hogy hiába minden írói elgondolás, művészi rendezés, színészi alakítás, megkapó zene, stb., ha a részletek elhanyagolása rontja az összhatót. A kollektív művészet természetéből következik, hogy minden

részmunkának sikeresen kell támogatnia az összteljesítményt. Nagy hiba, ha a végső eredményt bármely munkaág háttérbe szorítása lerontja.

A léteért küzdő magyar film a multban csak a leglényegesebb körülményekre szorítkozhatott. Ma már megengedheti magának, hogy a részletek kidolgozására is támogassa az együttes munkáját, mint ahogy azt a nagyszerűen előkészített és minden részletében alapos gondnal feldolgozott külföldi világfilmeknél látjuk. Kár minden elsieltét részletért és elkallódó értékért, amelyek összehatásukban — sokszor talán észrevétlenül — megadják azokat a filmszerű finomságokat, amelyeket gyakran fájdalommal nélkülözünk.

Az Országos Magyar Mozgóképi Egyesület megalapítása és működése

Írta:

POGANY FRIGYES dr.

ny. h. államtitkár, az OMME elnöke.

A filmgyártás

(Folytatás)

Magának a gyártásnak a kérdésére visszatérve, a rendbehozott s modernizált Hunnia Filmgyárban bizony eléggé nehézkesen indult meg a filmgyártás s így is részben szakmán kívüli tökével. S ez is hosszas időre leállt, amikor a némafilmnek a hangosfilm felépítéssel bealkonyult. 1931-ben mégis — és nem érdemtelenül — elismerő leiratot kapott az OMME a kereskedelmi minisztertől a filmgyártás érdekében hozott áldozatokért. További áldozatokra is szükség volt azonban — amint fentebb láttuk, — mert a Hunnia Filmgyárnak a hangosfilm gyártására való berendezése nagy befektetéseket igényelt. S amikor ez is megtörtént, a magyar szakma még mindig félt a kockázattól, így aztán nagyobb részt a francia Osso-cég, majd pedig az amerikai Universal és a német UFA bérelte a gyár műtermét. 1935-ben végre az OMME tagjai közül is többen elhatározták magukat, beálltak úttörőknek s felbátorodva azon, hogy a magyar filmek kötelező lejártsága elrendeltetett s hogy a magyar filmek gyártói cenzurajegyekben bizonyos összegű juttatásban (részben való költségvisszatérítésben) részesültek, egymás után jelentkeztek gyártókként a Hunniában. 1937-ben, miután a kötelező játszási százaléket is felemelték s a művészi értékű filmek után több cenzurajegyet (bolettát) helyeztek kilátásba, a gyártás már erősebb lendületet vett. Sajnos, a nagyobb számban önként érthetőleg több olyan film is volt, amely nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, de a *Hyppolit*, a *lakáj* nagy anyagi sikere még így is kecsegtetőleg lebegett az új gyártók szeme előtt. Ezt követő-

leg a gyártóknak járó boletták számának felére leszállítása abból az okból hogy 50 darab a Filmalaphoz jusson, megint elkedvetlenül és bénítóan hatott, a kontingens-jegyek megdrágultak, üzleti spekuláció tárgyává lettek s a gyártásban stagnálás állt be. (1938. derekán még 15 magyar film állt rendelkezésre, egy évvel későbbben már csak 4.) A Hunnia megrendült anyagi ereje, a gyártást hitelek megszüntetése, illetőleg szűkítése, a kormánytámogatás hiánya és a zsidótörvények szülte bizonytalanság — a második zsidótörvény végrehajtási utasításának késedelme folytán, — továbbá a kétszágerrendszernek 1936-ban történt megszüntetése következtében a külföldi filmekben beállott bőség, sok színház szünetelése stb. — mindezek a körülmények már-már nagyobb bajok csiráját hordták magukban. Ehhez járult az is, hogy ekkor már a magyar filmek után is kellett egy kontingens-jegyet leadni. (Az OMME ennek elkerülésére a külföldi filmek után két kontingens-jegy leadását javasolta.)

Ilyen körülmények között nagy körültekintést igénylő, nehéz munka várt az 1939. januárjában megalakított Országos Nemzeti Filmbizottságra s az ennek támogatására hivatott, a 6090—1938. M. E. sz. rendelettel életre hívott Színművészeti és Filmművészeti Kamarára, amely utóbbi azonban szervezeti hibáinál fogva és szervezkedési munkájának elhúzódnása, majd filmügyi főosztályának bekövetkezett s máig el nem intézett válsága miatt ebbeli feladatának nem felelhetett meg.

A szakma megint sérelmesnek találta, hogy az O. N. F.-ban nem kapott

helyet (a Kamarával szemben való elégedetlenségéről nem is szólva), a bizottság munkája és közbenjárása mégis sikerrel járt. Az 1939. évi X. t. c.-kel létesített Horthy Miklós Repülőalap jövedelmei egyharmad részének a filmgyártás támogatására fordítása s a Hunnia anyagi helyzetének rendbehozatala már magában reményt nyújtott a fellendülésre, de ennél is nagyobb és öröndetesebb eredményeket hozott ebben a tekintetben is a két évtizedes magyar reménységnek részben való beteljesedése: a Felvidék egy részének, Kárpátjának s Erdély tekintélyes felének a Szent Korona területeihez történő visszacsatolása, amihez legújában a délvidéki területecsonkok visszatérése járult. A magyar filmek beföldi piacának a visszatért színházak révén bekövetkezett jelentős megnagyobbodásával együtt járt még a külföldi elhelyezést lehetőségek igen jelentős megnagyobbodása, amely többszörös kárpótlást nyújtott az északamerikai piacnak a háború következtében történt elvesztéséért. A magyar filmgyártás mindezek folytán virágkorához jutott el, a keresztény tőke is kilépett előbbi tartózkodásából s a gyártó és kölcsönző vállalatok száma szinte máról-holnapra annyira megsaporodott, hogy az OMME kénytelen volt megkísérlni — legálább egy időre — gátat vetni a beözönlés elé. Ebből a célból előterjesztéssel is élt a kereskedelmi miniszternél, de — a döntés késvén, — utóbb az OMME akként változtatott álláspontján, hogy azokat a jelentkezőket, akik a Kamarának már tagjai, szintén felvette tagjai sorába. A nagyszámú jelentkezés folytán az O. N. F. is nehéz helyzet elé állított, mert a műtermi igényeket képtelen kielégíteni. S ezeken a nehézségeken még a Star-filmgyár régi telephelyének megszerzése és üzembehelyezése sem segít, mert a Hunniát viszont részben — előreláthatólag legalább fél-évig — német gyártóknak kell átengedni. De talán jobb is ez így, mert a szükségletet meghaladó számú filmgyártása (tömeggyártás) könnyen árromboláshoz, cégek bukásához vezetne. Emellett csak helyeslehető az O. N. F.-nek és a Hunnia igazgatóságának az az álláspontja, hogy a már évek óta gyártó keresztény vállalkozóknak több film gyártására ad lehetőséget a napról-napra felbukkanó gyártani szándékozók visszazsorításával, továbbá a külföldi eladás jogának a két filmgyár kezéből a gyártók kezébe történő visszazsorzóztatás.

Az utóbbi két-három évben mutakozó nagy számbeli növekedés mellett nem lekiicsinylendő a filmek művészi értékében öröndetesen tapasztalható emelkedés sem. Ez adja magyarázatát annak, hogy mind több külföldi vevő érdeklődik a magyar gyártás termékei iránt s szinte egymásnak adják a kilincset és már látatlanban és emelkedő áron kötik le jobbhírű filmjeinket. Igaz viszont, hogy a gyártás jelentékenyen meg is drágult (ide s tova közel negyven százalékkal) s ennek és a művészi szempontok teljesebb kielégítésének a következménye az, hogy ma már nem ritka az elmúlt évek gyártási költségeit 100—150 százalékkal meghaladó költséggel készülő film. Az itt elmondottak azonban ne ejtsenek senkit abba a tévedésbe, mintha a szakmának s elsősorban magának az OMME-nak nem volnának már kérvivalói és jogos igényei! Ennyire megelégedettek — sajnos — nem lehetünk. Még 1939. évi petitumaink nagy része is teljesítetlen

s ezekhez azóta újabb kívánalmakat csatolhatnánk. Ilyenek: a) a gyártónak nagyobb és olcsóbb hitelt, b) a művészleg és technikailag értékes filmeknek nagyobb anyagi támogatást, jutalmat, c) képviselőt a *Filmipari Alap* kezelésében, d) a mozi-, illetőleg műsorkötő-trösztök ellen nagyobb védelmet (három elsőhetes és két más mozinál több ne állhasson össze közös műsorkötésre), e) a mozik helyárainak a gyártás drágulását legalább megközelítő arányú emelését, f) a magyar filmekre külföldi filmek rákötésére vonatkozó tilalom korlátozását, g) a reklámterhek egy részének a mozis részcélról való vállalását, h) önálló filmkamarát. Ha a kötelezően játszandó magyar filmek arányának emelésében (20, 25, illetőleg 30 százalékra) és a kontingensjegyek rendszerének a spekulációt lehetővé tevő megszüntetésében (jegy helyett 2000 P.), továbbá a külföldi eladás-jogának a két filmgyár kezéből a gyártók kezébe történő visszazáraztatásában megnyilvánult jóakarat a felsorolt kívánalmak tekintetében is érvényesülne, akkor a jövőben sokkal kevesebb ilyen szakmai kívánalom felemlgetése válnék szükségessé.

A gyártás kérdésével kapcsolatban végül röviden meg kell emlékeznünk arról a harcról, amelyet az OMME a Gerő-féle nagy mozitroszt ellen hozzászab — bizony eredménytelen — küzdelmeivel részben párhuzamosan, részben ezek folytatásaként a *Hunnia Filmgyár* kölcsönző üzeme ellen vezetett, eddig szintén eredménytelenül. Kétségtelen, hogy a terjeszkedő *Hunnia*-kölcsönző nagy riválisa a magánkölcsönző-vállalatoknak, viszont tagadhatatlan, hogy jövedelmeivel nem kis mértékben járult hozzá a *Hunnia* pénzügyi helyzetének rendezéséhez. Időközben a másik filmgyárnak, a *Magyar Filmirodának* saját üzemében történő gyártása ellen is hangzottak el kifogások, ezek azonban már-már eltűntek. (A film-egykez, illetőleg filmkétkéz ellen való küzdelmek)

(Folytatjuk)

A film „tragédiája...”!

Írta:
PACSÉRY ÁGOST

Szabó Dezső, — akit e sorok írója az élő magyar irodalom egyik legnagyobb, de különféle üzleti érdekek miatt a legjobban agyonhallgatott értékének tart, — a filmről írott véleményében alapvető tévedésbe esett.

A filmnél az író és a mű között semmiféle „közeg” nincsen. A film alkotója nem az író, nem a technikai adottság, sem pedig a díszlet, a csend, vagy a hang és ezek összessége. Sőt még a színész sem. A film kifejezési formája: *a rendező által megteremtett képsorozatok összessége*. Mindaz, ami ezen felül, vagy alul van, éppen olyan része a filmnek, mint ahogy az építőművészetnek része lehet a téglá és a malter, avagy éppen egy igen értékes és művészi szobor. A könyv nem irodalom. De irodalom már elképzelhetetlen könyv nélkül. Viszont könyvet író nélkül ki nyomtatni nem lehet. Filmet gépek nélkül készíteni szintén lehetetlen. Ez a „közeg” azonban nem áll az író és a mű közé. Ellenkezőleg! A „közeg” közvetíti azt, amit az író elgondolt és a rendező megvalósított: egy teljesen új és merőben „modern” kifejezési forma megvalósítását: a film művészetét.

A film és a zene sohasem hasonlítható össze. Sohasem haladhatnak egy úton, főleg versenyre nem kelhetnek soha! És pedig azért nem, mert a zene kizárólag érzelmi, a film pedig kizárólag érzéki forma. Ha a film építőeleme a csend, akkor kifejezésait nem a képet kísérő *hanggal* is kereste volna, hanem egy általunk eddig még ismeretlen formában. Amikor a film megjelent: először magyar szóveggel, később zenével, majd pedig beszéddel és zörejjel kísértek a képsorozatokot. Tehát valamilyen *elkerülhetetlen és ösztönös feltétellel*, a *hanggal* kötötte össze a film a néma képet. Az a meghatározás, mely a film művészetét néma művészetnek nevezi, téves és szinte ijesztően egyoldalú. Majdnem minden pszichológus szerint az árnykép, vagy a némán élénk tűnő vizuális mozgás: megdöbbenést idézett elő. Az ember fél a néma mozgástól. Azért fél, mert a néma mozgás természetellenes. Minden fizikai mozgásnak kísérője a hang és zöreje. A Jáva szigetén előadott ősrégi *Wayang* árnyjátékokat 25–30 tagú zenekar, a *Gamelang* kíséri és kísérte legprimitívebb formában és, hiszen hang nélkül a közönség *ijedten szétszaladt volna!* Ezért téves az a megállapítás, hogy a film néma művészet. A kép, vagy a szobor egyetlen pillanatot örökíti meg. A film mozgássorozatokot tár elénk. Mozgássorozatokot némán előadni abszurdum, mert ellenkezik az emberi környezet természetes adottságaival. Tehát *néma filmművészet*, mely mozgással emberi cselekményeket ad elő: *lehetetlenség*.

A játékfilm legközelebb áll a színpadhoz, sőt a legtökéletesebb modern színház. Minden eszköze, amelyet és amelylyel kifejez: színházi!

Emberi sorsokat és összefonódásokat, tehát: drámát ad elő. Rendező alkotja meg. Miliót használ fel. Színészekkel játszat. És mindezeket felül érzelmeken keresztül hat. A színpad összes kellékeit és részeit felhasználja, kivéve a színpad alapvető elemét: a közvetlen idegi hatást, azt az idegkapcsolatot, mely a színpadi előadást elképzelhetlenné teszi. A művészi film ezt az ideghatást vizuális formájában pótolja. Ép-

pen ezért nem lehet teljességgel néma. Hiszen ha egy művészi kép, vagy szobor megmozdulna... Uramisten! a legkultúraltabb intelligenciára is feltétlenül a *rémület* érzékeltetésével hatna!

A filmszínész csak része és tartozéka a film művészetének. Ma még távol vagyunk attól, hogy a „sztár” beállítottságát hamisnak lássuk. De feltétlenül elvárjuk a filmművészt arra a fökra, amely a színész szerepét nem fölérendelni, hanem aláhelyezni fogja a film alkotójához: a filmrendezőhöz. A műtermi kérdésben azonban *Szabó Dezső* véleményét ismét tévesnek kell látni. A műterm lényegtelen része a filmnek. Technikai adottság. Segédeszköz! Színház elképzelhetetlen színpad és mézőtér nélkül, egyszerűen nincs. Műterm nélkül a rendező művész nem alkothat. Nem bír egy világitási hangulattal kifejezni, nem tudja azt csinálni, amit akar és ezért a művészi cél, a film érdekében nem alkothat. A rendező nem mehet Kiss Pál úr hálószobájába, amikor Kiss Pálné úrnő családi drámáját kívánja kifejezni... Ha a „...film akár a képzelet, akár a való valóságát adja egy, vagy több ember sorsának...” csakis az érzelmeken keresztül, tehát a fizikai látás és hallás érzelmein keresztül hathat. Miután a kifejező forma gépeken közvetítve hathat, a film csak a gépek által meghatározott keret között mozoghat. *Elvethi, amit nem tud és kiemeli, amit tud!* Ha más irányban próbál kifejezni, akkor nem film lesz, hanem valamilyen más forma.

Szabó Dezső megállapítása az üzletelt vált művészi film tragédiájáról, való igaz. De a világon minden művészet bizonyos határig üzlet. *Michelangelo* sohasem festhette volna meg a *Sixtus-kápolna* freskóit, ha *II. Gyula* pápa nem fedezi a költségeket... Ahogyan *Leonardo da Vinci*-nek elkerülhetetlenül gondoskodnia kellett önmagáról, éppen úgy *Dosztojevszkij*-nak is nagy csatái voltak önkéntes száműzetése alatt, — a kiadójával. Sőt, hogy magyar vonatkozásban is említsek példát: *Szabó Dezső*nek is könyvtárkiadásához kellett folyamodnia, mert — az üzleti töké kizsarolta szellemének termékeit. *Mind ezek a példák egy jótányit sem vonnak le a művészi alkotások értékéből!*

A film művészetének új művészet ugyanazt csinálják amit — mondjuk — *Michelangelo*. Az *Utolsó ítélet* meztelen alakjait *Kelemen* pápa felöltöztette. A művész hiába tiltakozott. Az *Utolsó ítélet* ma *felöltöztetve* csodálja az ember! Jelen esetben a töké képviselő pápát, (természetesen más indítókokból kifolyólag) az üzletember pótolja. A film alkotója hiába teremtette meg a legcsodálatosabban a maga elképzelését, mindig akad egy *Kelemen* pápa, aki valamilyen oknál fogva keres egy „tanítványt”, aki felöltözteti az *Utolsó ítélet*-et. De végeredményben, ha művész készíti el a filmet, művészi maradhat az alkotás, mint ahogyan mégis csak örök emberi érték maradt az *Utolsó ítélet* is!

ÜZEMVEZETŐ

őskeresztény, mozi- és moziszakmabeli, vállalja vidéki mozik műsorkötését. Szíves megkeresést kér Rózsahegyi Mihály, Kispest, Üllői-út 149. szám, Royal Filmszínház. Tel.: 345—969.

MOLNÁR FERENC
vetítőszén kereskedő
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-
KÖRÚT 8. Tel.: 140-736

Világmarkás vetítőszéneket
versenyképes áron rendeljen

Az író és a film viszonya éppen azért új és eddig kialakulatlan, mert a filmet is új és kialakulatlan művészi törvények irányítják. A filmíró nem lehet sem regény, — sem dráma —, sem pedig versíró, hanem valahogyan e háromnak a keveréke. Nem olósó hatásokra van elképzelhetetlenül szükség, hanem film-drámára. Ez a dráma ma és előttünk születik. Most forrong, most alakul. A film technikai eszközökkel fejez ki drámát, szükségszerűleg olyan íróművészeknek kell kialakulni, akik írók, de

egyúttal ismerik: mit lehet és ezt miért lehet?!

Meglévő műfajt filmesíteni felesleges. Csupán átmenet lehet. Átmenet ahhoz a művészi elképzeléshez, melyet a film-művészet önmagából fog kitermelni. Elképzelhetetlen ez a folyamat, hiszen a nemés és a tisztá filmművészet — a rendező intúciójából, — mozgóképsorozatok művészi összefüggését fogja kitermelni. És ez az elkövetkezendő kifejező forma fogja megteremteni a film-drámát...!

Elködösített filmláthatár

Irta:
LAJTHAY KÁROLY

A *Híd* december 2-án megjelent számában *Komámasszony, hol az olló? Avagy a titokzatos forgatókönyv* címen ismertető cikk jelent meg, hogy mi is az a forgatókönyv és hogyan tanulhatnák meg annak technikáját a magyar írók. E célból tudomásunkra hozza az illusztris cikkíró, *Zilahy Lajos*: mi az elnevezése a forgatókönyvnek angol, francia, német és olasz nyelven. Felvilágosítja őket, hogy a *Hunnia* lámpaparkja, felvívó- és hangosgépei és a külföldiek között nagy a különbség... Példának állítja oda *Bernard Shaw* és *Marcel Pagnol* működését a stúdióban, ahol az utóbbi ingújjra vetkőzve, gallér nélkül „dolgozott”. Beszél a gépek bűgásáról, (?) a svenkről, a fahrtról és a blendlásokról. Hogy milyen jól ismerte ő a külföldi műtermek portáit és hogy a háttérvetések és hasonló „trükkökhöz” csak zsidók értettek. Tanulmányai folytán azonban ő most már ismeri a „dörögést”. Tessék tanulni, keresztény, magyar író urak, úgy, mint ő!

Mint hogy a cikkíró „egészséges” dolgozónak jelzi a forgatókönyvkérdés felvetődését, úgy hiszem, nem veszi zokon és megengedi érzékenykedés nélkül, hogy én is hozzászóljak a kérdéshez, aki 1917 óta nagyobb részt magam írom és rendezem filmjeimet. 1921 óta Bécsben a sieveringi és schönbrunni, — a berlini *National* és grunewaldi, — a prágai *Host* és *A. B.*, továbbá a párisi *Epinay*, — a *Francois I.* (Decour) és billancourti, valamint a londoni *Sepherbush* és *Elstree*-i műtermekben dolgoztam, mint rendező, filmíró és cutter teljes sikerrel és elismeréssel. Működésemről írással és nyomtatott bizonyítékokkal rendelkezem, amelyeket megtekintésre bárkinek, bármikor megmutathatok. De otthonos voltam a delhemi műtermekben és laboratóriumban és láttam a római *Cinécittát* is. Ezt csak láttam. Ha tudomása lett volna talán a cikkírónak arról, hogy nem egykori itteni színésznevemen, mint Lajthay, hanem eredeti családi nevem alatt működtem mint *Le Derlé*, esetleg valamelyik műteremben felfigyelhetett volna csekélységemre. Mindezeket magamról csak azért írom ide, hogy hozzászólási jogomat alátámasszam.

Előljáróban, a forgatókönyvkérdést illetőleg, nyugodtan állítom, hogy a *Hunnia* lámpaparkja, felvívó- és hangosgépei és a külföldiek között éppúgy nincs lényeges különbség, csak több van belőlük, mint ahogy a *Hunnia*-ban működő *Tobis-Klang* hangosgép transversal feljegyzési frekvenciái és az amerikai *R. K. O.* vagy *Western Electric*-gépei között sincs különbség. Minden a felvételekhez fontos eszköz, a körpanoramázás svenktivjától a horizontális fahrthoz ((travling) szükséges emelődarúig meg van a *Hunnia*-ban is. Ha technikailag még valami el-

kelne, az egy laboratóriumi modern trükkasztal, hogy a legkomplicáltabb montázsokat is meg lehessen oldani. Egy olyan például, mint a denhemi laboratóriumban van, amelyen egy magyar fiatalember, *Eichinger Nándor*, (ott *Mr. Ferdinand*) elképesztően érdekes trükköket valósított meg.

Ami *Marcel Pagnol*t illeti, én is látam őt dolgozni Párisban. Rendezett! Ezért és nem forgatókönyvtechnikai tanulmányozások miatt vetkőzött ingújjra. Az is teljesen irreleváns, hány synopsis alapján készül el a treatment, amely a cselekménynek megfelelő kronológikus sorrendi képekből áll (baloldal) és a dialogusokból (jobboldal). Ideig terjed az író feladata. Hogy a képeket és ismereteket milyen számozással, az átmeneteket milyen blendlásokkal (Wish, usztatás, gyors, vagy lassú diafragmával) csinálja az idő és tér problémájának szempontjából a rendező, ez teljesen az ő vizuális elképzelését és dramaturgiai építőmunkáját jelenti. Eppen az ő dolga az is, hogy az író által meghatározott instrukciókat: a miliőben szálló hangulatot, vagy más művészi hatásokat az operatőrrel egyetértően fényalkalmazás, vagy géptechnikai eszközökkel oldja meg. Mint hogy a film a legerősebb realizmust követeli, geggek (Regieinfall) és fényképhatásokkal kell fokozni,

Az első magyar kémfilm

(Budapesti premierje 1937-ben volt a KAMARA, DÉCSI és ATRIUM filmszínházakban.)

A titokzatos idegen

Irta: KÜRTHY GYÖRGY

Főszereplők:
URAY TIVADAR, MIHALYFI BÉLA,
BILICSI TIVADAR, VÁRKONYI ZOLTÁN,
SZOMBATHELYI BLANKA,
KÜRTHY GYÖRGY, GÓZON GYULA,
PUSKÁS TIBOR

A cserkészleleményesség és bátorság igazi dokumentuma

ÚJ KÓPIA

Kötéseket a beérkezés sorrendjében fogadunk el

Forgalomba hozza:

Szokolay Film

T. Szokolay Irma

Budapest, I., Attila-körút 14-16.

idealizálni a realitást, ami szintén a rendező és operatőr feladata. A hatások kiváltó eszközök (technikai trükkök) nem tartoznak az íróra. A forgatókönyvíró meghatározhat terminus technikusokat a beállításoknál, de ezek a rendező hozzájárulása nélkül nem lehetnek véglegesek és maradandók úgyse. Ezek előre vaktában odabiggyesztett irányjelzők a praxisban már azért sem állhatnak meg, mert ezek az interiór stílusától, a lépcsők, emelvények, székek, ajtók, stb. elhelyezéseitől, sőt a szereplő színészek fotogéniai arcismeretétől is függenek. Nem is szólván a külső (szabadtéri) felvételekről. Előfordulhat, hogy a rendező a forgatókönyv több jelenetét összevonja egy fahrtr felvételéhez, vagy több gépálásra oszt olyan jelenetet, amely egy beállításra volt kontemplálva. Innen a francia rendező elnevezése is: *realisateur*, vagy *metteur en scene* (jelenetbefoglaló). Ha a rendező nem érti a dolgát, a film „fotografált forgatókönyv” benyomását keltheti, mint egy pergő, képes album, de nem egy jó, tempós összefüggő cselekmény egészét. Szerény véleményem szerint, ha az író ambicionálja elsajátítani a film technikai részét is, üljön össze darabjának forgatókönyv munkájánál a rendezővel és sokkal hamarabb megtanulhatja, mintha a műtermekben akár ingújjra vetkőzve is nézi a felvételeket. Mert ott már csak erre van alkalmunk, magyarazgatni magának a dolgokat nincsen sem idő, sem lehetőség. Az írók írjanak jó treatmenteket, a technikai meghatározás és alkalmazásokat bízzák a rendezőre és az operatőrré.

Mindez persze nem azt jelenti, hogy mindenki a saját szakállára végezze el a dolgát. A film abszolút kollektív munkát követel. Kéz a kézben, össze kell dolgozni, rendezőnek, operatőrnek, és a tervező építésznek. Az író pedig legyen mindenütt ott ellenőrként, vegyen részt a műgondban, de ne irányítson technikai kérdésekben. Ha azok az akkori és ma is ittlévő keresztény szakemberek (hogy a cikkíró ötletével éljek), mind feltartanak az ujjukat, akik már akkor, a néma film idejében háttérvetéseket alkalmaztak, alig lehetne hirtelen összeszámolni. Ez tehát nem zsidó specialitás és különben sem az író feladata. Azok a technikai megjelölésekkel (second, total, fahrtr, félközel, svenk, gyorsvágás, stb.) telesspékelt forgatókönyvek a másfelekezetű specialisták részéről csak a hozzá nem értőket tudták szédíteni, komoly szakember csak mosolygott ezen a blöffön.

A vészkiáltás tehát az eltiltott forgatókönyv — gyártók után már azért is aggodalmat kelt, mert féltő, hogy ez a „dörögés” máshonnan jön, nem az égből. Tessék csak megnézni azokat a filmeket, amelyek az ő forgatókönyveik alapján készültek. Jobbak technikailag? Sőt! Borzasztóan silányak és elavultak. De tele vannak azokkal a sikamlós és ízléstelen szóviccekkel és pesti szellemeskedéssel, amelyeket a hatodik kerület és a Lipótváros közönsége annyira gutíroz. Természetes, hogy a régi gyártócégek vezérei ebben látták a film kiugró sikerét. Ez azonban nem a technikához tartozott, ez a „humorvonal”, ahogy ők nevezték, és ha most a „technika” örve alatt kongatni próbálják a vészharangot ezekután a „szakemberek” után, lehet az is az oka, hogy több gyártócég sietett lekötöni ilyen zürzavaros eredetű forgatókönyveket, amelyeknek elkészítésébe a nagy tisztogatás után nem mernek belefogni. Nem is volna opportunus, mert betilt-

**Merész,
ujszerű,
izgalmas**

**A
BUNÖSNŐ**

Az igazi szerelemben megtisztulva tér vissza a bűn útjáról a megtévedt leány

**Főszereplők:
PAOLA BARBARA
VITTORIO DE SICA
FOSCO GIACHETTI**

Óriási siker az Omniában

FORGALOMBA HOZZA:

**filmkereskedelmi kft.,
VIII., Népszínház-utca 21.
Telefon: 136-940, 136-409.**

Országos részvét mellett folyt le Kozma Miklós temetése

hatnák a filmet. De viszont fáj az ezekben investált pénzüket veszni hagyni. Tehát meghúzták a harangot.

Hogy a cikkíró is a kongatók mellé állt, — amint írja — csak kollegiális lojalitásból történhetett, nem lehet másképpen megérteni. Ha másvalaki tette volna ezt, esetleg azzal lehetne gyanúsítani, hogy talán neki is van egy olyan eredetű darabja, vagy hogy a régi közmondást, ami a számról van feljegyezve, hogy „megrúgja a haldokló oroszlánt”, elveti, és inkább azt tartaná okosabbnak, ha „megnyálna a beteg oroszlán kezét”, mert hátha felgyógyul. *Zilahy Lajos* azonban minden kétséget kizáróan távol áll az ilyesmitől, ezért érthetően a kiállása.

Némuljanak hát el ezek a harangok és hagyjuk, ami elmúlt. Abban mindenestre én is egyetérték a cikkíróval, hogy tanulni kell, fejleszteni, tökéletesíteni a szaktudást, de mindenkinek a maga metier-jében, mert itt, nálunk, amúgy is mindenki mást csinál, mint ami a szakmája.

Igen üdvösnék és eredményesnek tartanám, ha párisi mintára rendeznének két-háromhetenként egy-egy vitaestét. Ez úgy történik, hogy egy teljesen lejátszott filmet meghívott szakemberek előtt egy kisebb moziban az esti előadások után levetítenek és a jelenlévők hozzászólásaikkal mind művészi, mind technikailag megvitadják: mi a jó és rossz benne, hogyan kellett vagy lehetett volna ezt vagy amazt másképp csinálni. Én magam is részt vettem több ilyen estén a Montmartre egyik mozijában, és a *Champs Elysées Eremitage*-ban, ahol azt tapasztaltam, hogy nemcsak sokat lehetett tanulni és „Anregung”-ot kapni, de fel lehetett fedezni a vitázók között több tehetséges, hozzáértő új embert. Az ilyeneket kell aztán odaengedni a porondra, ha nincs is protekciójuk. Igen kívánatos volna ez a magyar film jövője érdekében, mert ez a konjunktúra sem tart örökké. Ha el találja jönni az idő, amikor itt sem szabad majd látatlanban előre kihelyezni a filmeket, (*Blindbuchen*) hogyan hozza majd vissza a gyenge, selejtes film a befektetett tőkét? Tegyük félre a formába lendült új urak az érzékenykedést, irigykedést és fűrészelést, és ne sajnálják azt a pénzt, amivel kevesebbet keresnek, ha némelyikük nem nyolc-tíz filmet csinál évente. A magyar film jövője és fellendülése megéri ezt az áldozatot...

Mindent a közös magyar célért!

MOZIGÉPÉSZ-ÜGYEKBEN

a t. moztulajdonosok rendelkezésére áll a

Turul Szépművészeti E. V. Vezetőbizottság
IV., Szarka-u. 2. Tel.: 186—050.

Vitéz *Kozma Miklós* temetésének ünnepélyes gyászszertartása csütörtökön, december 11-én délelőtt folyt le a kerepesi temetőben a kormányzó képviselőjének, a kormány tagjainak, az egész magyar közélet, társadalmi, tudományos és művészi élet, azonkívül a filmtársadalom igen sok kiválóságának, a Kárpátaljáról és az ország más részéből érkezett küldöttség jelenlétében.

A halottasházzal szemben lévő díszravatalozóban állították fel vitéz *Kozma Miklós* ravatalt, amelyet elborított a rengeteg koszorú.

A ravatalozóban a koporsó jobb oldalán foglaltak helyet az elhunyt családjának tagjai: felesége, fia, vitéz *Kozma Sándor* feleségével és leánya, *Párvy-Adolf Iván* és *Párvy-Adolf Iván*, valamint a széleskörű rokonság sok képviselője. A baloldalon ült a kormányzó képviselőjeként *Bárdossy László* miniszterelnök. Itt volt a miniszterelnök felesége, továbbá báró *Perényi Zsigmond*, a felsőház alelnöke, *Törs Tibor*, a képviselőház alelnöke, vitéz *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter feleségével, *Hóman Bálint* vallás- és közoktatásügyi miniszter feleségével, *Reményi-Schneller Lajos* pénzügyminiszter feleségével, vitéz *Bartha Károly* honvédelmi miniszter, báró *Bánffy Dániel* földművelésügyi miniszter és *Györfly-Bengyel Sándor* közellátási miniszter, *Varga Józsefné*, a kereskedelem- és iparügyi miniszter felesége, vitéz *Szombathelyi Ferenc* vezérezredes, a honvédezerkar főnöke, *Illiczky Sándor* kárpátaljai főtanácsadó és a kárpátaljai kormányzói biztosság több főbb tisztviselője.

A ravattal szemben állottak a megjelent titkos tanácsosok, továbbá vitéz *Littay András* vezérezredes, vitéz *Thuránszky László* miniszterelnökségi osztályfőnök, *Dulin Elek* miniszteri tanácsos, *Zilahi-Sebess Jenő*, a külügyi sajtóosztály h. vezetője, vitéz *Béldy Alajos*, az ifjúság országos vezetője, a főváros képviselői. A budapesti német követség képviselőjében *Adamovics* követségi tanácsos vett részt a temetésen.

A felsőházi tagok és az országgyűlési képviselők pártkülönbségre való tekintet nélkül igen nagy számban jelentek meg. A *Magyar Távirati Iroda* szerkesztőségének tagjai *Zimmer Ferenc* főszerkesztő vezetésével és az *MTI*, a rádió és a testvérvállalatok tisztviselői *Frigyesy János* dr. vezető igazgatóval az élén testületileg jelentek meg. Az *Országos Magyar Sajtókamara* és az újságírói jóléti intézmények küldöttségét *Gáspár Jenő* igazgató-főtisztviselő és *Tóth László* főszerkesztő vezették és sokan ott voltak a művészeti élet képviselői közül.

Tizenegy órakor megkezdődött a gyászszertartás, amelyet *Ravasz László* református püspök végzett. *Ravasz László* püspök mélyen szántóan hirdette az Igét és méltatta *Kozma Miklós* emberi nagyságát és életének munkásságát. Ezután az Operaház férfikarából alakult Kórus „Krisztus az én életem” kezdetű egyházi éneket adta elő.

A gyászbeszéd után *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter mondott búcsúztatót a kormány nevében.

A belügyminiszter gyászbeszéde után *Illiczky Sándor* kárpátaljai főtanácsadó búcsúztatta *Kozma Miklós*-t. E búcsúszavai után *Illiczky Sándor* még néhány ruszinnyelvű szóval is utolsó Istenhozzádot mondott *Kozma Miklós*-nak.

Ezután *Láng József*, a *Magyar Távirati Iroda* és a rádió alelnöke a két intézmény nevében búcsúzott az elhunytól. Méltatta a magyar hírszolgálati szervnek, a *Magyar Távirati Irodának* átszervezésével és magas színvonalra emelésével teljesített nagyjelentőségű munkásságát és azt az átfogó koncepciót, amelyen *Kozma Miklós* megteremtette a magyar rádiót és a *Magyar Filmirodát*.

A búcsúbeszéd elhangzása után gyászkoecsi helyezték a *Magyar Hirlapírók Nyugdíjintézetének* Jókai-lepével leborított koporsót és elindult a menet.

A temetési menet gyászinduló hangjai közben ért el a temető kijáratához, itt, a kápolna előtt, *Haypál Béla* esperes rövid imát mondott. A koporsót ezután Baracsára vitték, ahol délután helyezték örök nyugalomra vitéz leveldi *Kozma Miklós*-t a családi sírkertben.

Kozma Miklós holttestét a kerepesi-úti temetőben lefolyt gyászszertartás után Baracsára szállították. Az itteni végtisztességen *Haypál Béla* református lelkész imádkozott, majd *Zimmer Ferenc*, a *Magyar Távirati Iroda* munkatársai nevében búcsúzott *Kozma Miklós*-tól. Megemlékezett arról az odaadó munkáról, amelyet az elhunyt a *Magyar Távirati Iroda* fejlesztése érdekében kifejtett, majd méltatta az újságírói szociális intézmények, így a nyugdíjpénztár életrehívása körüli érdemeit. Végül a *Magyar Távirati Iroda* valamennyi munkatársa nevében ígéretek tett, hogy munkájukat továbbra is *Kozma Miklós* szellemében folytatják. Ezután *Földesi Gyula* országgyűlési képviselő a ruszinok utolsó üdvözlését tolmácsolta. *Gottesmann Ernő* ny. huszárezredes pedig a volt 10-es huszárok nevében mondott búcsúztatót, majd a Jókai-lepellel borított koporsót eltemették a *Kozma-család* sírkertjében.

Agfa Nyersfilm

Alkalmazkodjunk a szakmai helyzethez!

Számtalanszor felhívtuk már a figyelmet a szakma rendkívül jellemző érzékenységre, amellyel a bel- és külföldi eseményekhez igazodik. Ezért szükséges, hogy a szakmát irányító vezetők és a hivatalos körök minél gyakrabban — a helyzet megkövetelte időközökben — újra és újra megbeszéljék a legfontosabb problémákat és igyekezzenek a szakma fejlődését elősegítő rendelkezéseket és megállapodásokat sürgősen módosítani, valahányszor a szakma lüktető és sokszor egyik napról a másikra megváltozó élete ezt megkívánja.

Ismételten köszönettel hangsúlyoztuk, hogy az illetékes magyar hatóságok mindenkor megértő rendelkezésekkel igyekeztek követni a szakma fejlődését, Sajnos, bármilyen előrelátással készülnék is a rendelkezések, gyakran igen rövid idő alatt túlnő rajtuk az élet és az új helyzetben kellemetlenül szorít az az intézkedés, amely kevéssel ez előtt még hathatósan támogalott. Minduntalan előfordulnak azután olyan váratlan események, amelyekre eddig nem is gondolt senki. Ilyenkor új rendelkezések válnak szükségessé.

Az a frissesség, amellyel a múltban a megváltozott helyzethez alkalmazkodtak a szakma illetékes irányítói, az utóbbi időben, úgy látszik, vesztett az erejéből. Igaz, hogy a szakma életében már hosszú idő óta nem volt szükség olyan gyakran a rendelkezések és megállapodások felülvizsgálására és módosítására, mint az elmúlt években, különösen az utolsó hónapokban. Eppen ezért most gyakrabban kellene foglalkozni az időszerű kérdésekkel. Sajnos, ezt nem tapasztaljuk. Már hetekkel, sőt azt lehetne mondani: hónapokkal ez előtt felhívtuk a figyelmet néhány sürgős orvoslást kérő problémára és sajnálatlaltal kell megállapítani, hogy mindezekben a kérdésekben máig sem történt döntés, sőt még arról sem tud a szakma, hogy tárgyalások lennének folyamatban.

Ilyen kérdés mindenek előtt a továbbjátszási záradék jelen rendszere-

nek felülvizsgálása és a mai helyzet követelményeihez mért módosítása. Már két hónappal ezelőtt javasoltuk, hogy az érvényben lévő rendeletet úgy kellene módosítani, hogy a jelenlegi értékhatárt mint általános kötelező mértéket állapítsák meg. Ez azt jelenti, hogy a premierszínházakban a továbbjátszási klauzula alapjául szolgáló mégis nap — köztük a szombat és vasárnap — teljes elérhető bevételének a fele legyen a továbbjátszási záradék. Sajnos, javaslatunkat még nem tűzték tárgyalási napirendre.

Másik, nem kevésbé jelentős indítványukat hetekkel ezelőtt a forgalomkorlátozással kapcsolatban tettük. Azt javasoltuk, hogy — a mai helyzetben, amikor a fővárosban a legtöbb ember megváltoztatta életmódját is, ahelyett, hogy estefelé hazamenne pihenni és azután újból elmenne hazulról szórakozás céljából, vacsora előtt igyekszik moziba menni, mert később már nehezen juthat haza — az eléggé gyéren látogatott utolsó előadás bevételekiesésének pótlására, valamint a közönség jobb kiszolgálására délután egy előadással többet tarthassanak a mozit, mint ahogy azt szombat és vasárnap eddig is tették. Igazolja felfogásunk helyességét az a körülmény, hogy az elnéptelenedő utolsó előadással szemben a délutáni vetítéseket igen gyakran zsúfolt nézőtér előtt tartják meg.

További jelentős probléma a helyáremelés kérdése, amelyről már régóta beszélgetnek a szakmában, anélkül, hogy ismernének a hivatalos állásfoglalást. Megoldásra várnak azután egyéb

BUDAPESTEN VAGY A KÖRNYÉKEN

moziba társulna régi, évtizedes gyakorlatlaltal rendelkező k résztény szakember, komoly tőkével. Jelentkezés 14^h—8^h9 tele-on:z:m alatt naponta reggel 9 és 10 óra, és délután 2 és 4 óra között.

kérdések is, amelyekre a nemzetközi helyzet változásának megfelelően előre ajánlatos lenne felkészülni, hogy nagy meglepetések és anyagi veszteségek ne érjenek egyes cégeket.

Ezért javasoljuk és kérjük, hogy mielőbb tartanak illetékesek a szakma képviselőivel megbeszéléseket és igyekezzenek a szakmai léttől eltávolodó rendelkezéseket a változó helyzethez simítani. Meg vagyunk győződve arról, hogy amint a múltban, a jelen esetben is meg fogják találni a helyes megoldást és átsegítik a szakmát a váratlan nehézségeken. A fő azonban a gyorsaság!

Statisztikák a Nemzetközi Filmkamara előtt

A Nemzetközi Filmkamara szervezőinek munkatársai szebbnél szebb és érdekesebbnél érdekesebb statisztikákkal fogadtak bennünket Münchenben. A statisztikákat Castiglione Henrik kartársunkhoz juttattuk el, aki azokat szakszerűen és szakmánkat érdeklő módon feldolgozza bizonyára ismertetni fogja lapunk olvasói előtt. Ezúttal a statisztikának csak arra a részére akarunk rámutatni, amely az egyes államok évi filmfogyasztásával foglalkozik és amely köztudomásúlag kimutatja, hogy Európában a német Birodalom fogyasztja a legkevesebb filmet. A statisztikában elsősorban különválasztandó a teljesen szabad behozatallal rendelkező nyugati államok helyzete, amelyek a teljes szabadság következtében valóban feleslegesen nagy és csillagászati számú filmet emésztettek fel. A közép-európai és kelet-európai államok összehasonlításánál azonban a való helyzet felismerésére a statisztikai adatok ésszerű feldolgozására van szükség. Ezt a feldolgozást rendkívül egyszerűen el lehet intézni, ha alaposabban figyelembe vesszük a saját gyártmányú és behozott filmek számait és figyelembe vesszük azt a közismert tényt, hogy a hazai film, forgalomban, játszási napokban, példányszámban, egyaránt kétszeres értékkel bír, mint a külföldi film. Ismretes, hogy másodhetes beosztó bizottságunk is erre az álláspontra helyezkedett is az egy héten forgalombahozható filmek számának megállapításánál a magyar filmeket duplán számítja.

Ha tehát a nyersadatokból pl. az alapítható meg, hogy a Német Birodalom 90 német és 30 idegen, összesen tehát 120 filmet hozva forgalomba, lényegesen kevesebbet fogyaszt, mint Magyarország a maga 40 saját és 120 idegen, összesen tehát 160 filmjével, addig a fenti átdolgozás után kiderül, hogy a Német Birodalom kétszer 90, egyenlő 180 és 30 idegen, összesen tehát 210 idegen értékű filmet fogyaszt, Magyarország pedig kétszer 40, egyenlő 80 és 120 idegen, összesen tehát 200 idegen értékű filmet, vagyis valamivel kevesebbet, mint a Német Birodalom. Ezt a megcáfolhatatlan okfejtésemet a moziszakosztály Münchenben magáévá is tette és elhatározta, hogy a rendelkezésre álló adatokat ennek megfelelően is fel fogja dolgozni. Nehogy azonban ennek elmaradása folytán valaha is a pazarlás vádjára érhesen bennünket, kérem Castiglione Henriket: dolgozzon ő fel a rendelkezésre álló adatokból Európára vonatkozó ilyen értelmű statisztikai összeállítást.

vitéz MORVAY PÁL

Kodak
filmanyagok
KÉPNEGATIV · HANG · POZITIV ·

M O Z I

SZERKESZTI: RENNARD BÉLA
MAGYAR MOZGÓKÉPÜZEMENGEDELYESEK
ORSZAGOS EGYESÜLETE
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

Sürgősen meg kell változtatni az améta-kulcsot

Irta:

ABLONCZY ISTVÁN

az ungvári BERCSÉNYI MOZGÓ
társengedélyese és üzemvezetője

A vidéki városi mozik legégetőbb kérdését, az améta-rendeletet kívánom napirenden tartani, mert szerintem e rendelet fenntartás nélküli általános alkalmazása a vidéki mozik egy részét a tönk szélére juttatja.

Szerény véleményem szerint mielőtt e rendelet kiadatott, meg kellett volna teremteni a szükséges előfeltételeket. Még pedig elsősorban a házbéreket illetőleg. Mert lehetetlen helyzet, hogy egyforma legyen az améta-kulcs minden vidéki mozinál, amikor a házbérek között 100-tól 500%-ig terjedő differenciák vannak. Felhozhatok példákat, hogy míg az országban egy Ungvárhoz hasonló városban 6-tól 10.000 pengőig terjed az évi bér, addig Ungváron 36.000 pengő, a szomszédos Munkácscon pedig 26.000 pengő az évi bér. Ilyen aránytalanságok mellett tehát vagy esetenként kell az améta-kulcsot megállapítani, vagy pedig ugyancsak rendelettel szabályozni a házbéreket, olyképpen, hogy a házbér legfeljebb a bevétel 10%-a lehet.

Vegyük figyelembe, hogy a filmért fizetendő 40, vagy 45% részesedésen felül a műsorral kapcsolatban a következő kiadások terhelik még a mozit: 7% járulék, a reklámanyag és filmszállítások költsége, a hirdők és rövidfilmek számlái. Ha mindezeket figyelembe vesszük, úgy merem állítani, hogy egy 40%-os améta-műsor pontosan 60%-ba kerül.

Számítsuk ehhez a 10% vigalmi, 5% Horthy-alapot és a költségek már 80%-ra emelkedtek. Vagyis e 80% elfize-

tése után az engedélyesnek 20% marad meg a következő kiadások fedezésére: rendőrség és tűzoltói ügyeleti díj, zeneszerzők díja, villanyáram számlája, plakátok és újsághirdetések, személyzeti fizetések, OTI járulékok, biztosítási díjak, utazási költségek, valamint az igen magas közérdekű szolgáltatások (Ungvár pl. évi 13.200 pen-

Az améta-kulcs a magyar filmek szempontjából

Irta:

SAJÓ KÁROLY TIVADAR

a hajdúszoboszlói BOCSKAY MOZGÓ
üzvezetője

Mélyen tisztelt Szerkesztő úr!

Hálásan köszönjük, hogy b. lapjában helyet ad a kötelező améta elleni mozgalmnak, mert csak így tudjuk panaszainkat és sérelmeinket megérteni.

Bennünket, kisvárosok mozásait az améta-rendelettel igen nagy sérelem éri, elsősorban azért, mert a kölcsönzők úgy értelmezik az améta-rendeletet, hogy nemcsak az améta kötelező, hanem a 45% is kötelező. Ezen alúl nem adnak filmet, viszont 45% mellett a mozgósínház nem élhet meg. Nem ismétlem a memrégiben megjelent igen alapos és helytálló számítást, de ezt a tényre le kell szögezmem, annak megállapításával, hogy a kisvárosi mozikat a kötelező améta-rendszer létalapjában támadja meg.

De nem használ ez a rendszer a magyar filmek kötelező játszásának sem, és egyenesen árt a filmek nivójának is.

Nem használ a kötelező játszásnak, mert, ha a magyar film olcsóbb lenne, úgy azt minden mozis a kötelező arányszámon túl is lejátszaná és így a nagyobb kereslet többet jelentene, mint a jelenlegi helyzet, amidőn a mozis megelégszik a kötelező arányszám betartásával, mert veszteségre még sem dolgozhat, már pedig ilyen árak mellett a magyar film előadása a legtöbb esetben veszteséget jelent.

De nem használ a magyar filmek nivójának sem a következő okból: ma a magyar filmgyártók kész bevételi jegyzék alapján indulnak, amelynél minden városnak számítót hely 45 vagy 40% améta bevételi alapon van felvéve. A bevételi lehetősége tehát fix és biztos. Ugyanaz a bevétel, ha jó a film és ugyanaz, ha — mondjuk — kevésbé jó. Nem fog tehát apait-anyait belefektetni

gő) és még számos egyéb fel nem sorolt kiadás. Kérdem ilyen kalkuláció mellett: tekinthetjük-e az engedélyt nemzeti ajándéknak, amely arra érdemes egyének egyszerű megélhetését lenne hivatva biztosítani?

Azt hiszem, hogy a felsoroltak után nyilvánvaló, hogy az améta-rendelet sürgős módosításra szorul.

Szükségesnek tartom még megjegyezni, hogy az améta-rendelet azért is nagyon is egyoldalú, mert nyílt titok, hogy magyar filmet külföldi nélkül nem lehet kapni. Ennek igazolására készséggel bemutatatható egy magyar film beosztási jegyzékét, melyhez hozzáíratott, hogy a beosztott magyar film szállításánál utánvételezendő három darab egészen silány francia filmnek, valamint 5 német rövidfilmnek kölcsöndíja 500 pengő összegben.

Az előadottak figyelembevételével szükségesnek tartom, hogy küldjön ki a MMOE egy bizottságot, mely foglalkozzék az améta-rendelet módosításával és terjessze ezt fel a belügyminisztériumhoz jóváhagyás végett. Addig pedig lépjen érintkezésbe az OMMÉ-val, hogy a súlyos házbérekkel terhelt mozik améta-kulcsa megfelelően le szállíttassék, mert nem szabad ölbetett kezekkel néznünk, hogy egy rendelet következtében a vidéki mozgósínházak egy része a tönk szélére jussen.

a magyar filmbe, ellenkezőleg igyekszik megakartítani, ahol lehet és azt, amit lehet, mert az is fokozza a nyereséget. Hogy ez nem válik a magyar film színvonalának javára — az kétségtelen.

Ha a mozisnak módjában lenne változtatni, úgy a jó és kitünő magyar filmért többet fizethetne, de a rosszabb magyar filmért kevesebbet és így a gyártónak lenne kockázata a magyar filmnél, míg a jelenlegi rendszerrel a gyártó kockázata elesik, ő így is megkeresi a magáét, akár jó filmet gyárt, akár rosszall. Eppen ezért olcsót gyárt. Tisztelet a kivételnek!

A magyar filmgyártásnak tehát nem válik javára a kötelező arányszám és még kevésbé a kötelező améta.

Van azonban még egy szempont, amely indokoltá teszi ennek a rendszernek a lebontását. Amidőn a 45%-ig terjedő kulcsot megalkották, még a délvidéki mozik bevételi lehetőségei nem voltak számításba véve és a gyártási költségeknek a bevételi lehetőségekkel való egyensúlyozásánál nem voltak kalkulálva. Ma a délvidéki és erdélyi mozik igen nagy bevételi többletet jelentenek és így, miután a gyártási költségek nem drágultak ennek a bevételi többletnek arányában, igenis: mód lenne ennek az améta-kulcsnak a csökkentésére az elviselhetőség mértékéig, vagy pedig, ami az egyedüli helyes megoldás: az árpólitikai megkötöttség lazítására kell áttérni.

Mindezeket a kérdéseket egy küldött-ség útján óhajtom az illetékes tényezők elé juttatni és felkérem kartársaimat, hogy az akcióban és a küldöttségben való részvételüket velem levélben közölni sziveskedjenek.

ELADÓK:

átalakítás miatt, jelenleg üzemben lévő alábbi hangos berendezési tárgyak:

2 drb Terta oszlop vetítőasztal motorokkal, fotócellákkal, meghajtó szerkezettel;

2 drb Terta előerősítő csövekkel;

1 „ Terta főerősítő csövekkel,

1 „ Körting hangszóró gerjesztővel;

1 „ ellenőrző hangszóró és tartalék csövek.

Megtekinthetők és felvilágosítást ad

SABARIA mozgóképszínház,
Szombathely

Az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosságának rendelkezése a szilveszteri előadások tárgyában

ÚJ FILMEK

Isten veled, Franciska!

(Auf Wiedersehen, Franziska!)

Rendezte: Helmuth Käutner

Főszereplők: Marinne Hoppe, Hans Söhnker

Gyártotta: Terra

Beszél: németül

Magyar szöveg: K. Halász Gyula

Hossza: 2692 méter

Cenzúra: felüli

Kölcsönző: UFA

Bemutatta: Royal Apollo, december 4.

Az Árkormánybiztosság a szilveszteresti külön műsorral tartott mozgókép-képzem előadások ügyében az alábbiakat közölte *Egyesületünk* vezetőseivel:

1. Az ország minden olyan mozgókép-képzeme, amely a rendesnél magasabb helyarákkal külön szilveszteri előadást szándékozik tartani, szilveszteri helyáremelésének mértékéről előzetes, írásos helyár-kimutatást tartozik beküldeni az *Árelenőrzés Országos Kormánybiztosságának* címére (Budapest, VI., Érsek-u. 3.). Ebben a kimutatásban pontosan és tételenként fel kell sorolni az alább körülírt külön szolgáltatások teljes értékét és a tavalyi szilveszteri előadás szolgáltatásaival való összehasonlítást is.

2. A szilveszteri előadás helyáremelése egy-egy mozgókép-képzemben nem lehet nagyobb az 1940. évi szilveszteri előadás helyáremelésénél. Azok a filmszínházak, amelyek szilveszteri külön műsorral először tartanak előadást, helyáraikat a rendes helyárak kétszeresénél magasabbra nem emelhetik.

3. Szilveszteri külön műsornak csak az a műsor tekinthető, amelyben film-előadáson kívül, vagy film-előadás nélkül, tiszteletdíjért fellépő szereplők közreműködése, vagy nyereménytárgyak kisorsolása is be van iktatva.

4. A mozgókép-képzem csak abban az esetben alkalmazhatja a legutóbbi (1940.) szilveszteri előadásának helyárait, ha a szilveszteri külön műsorában nyújtott szolgáltatások értéke az 1940. évi szilveszteri előadások szolgáltatásának értékét eléri. E szolgáltatások fogalmába beszámítható tételek a következők:

- a) a szereplők fellépti díjai,
- b) a tombola-nyereménytárgyak értéke,
- c) a nyereménytárgyak megszerzésére és kisorsolására fordított tényleges, számlázott költségek,
- d) a személyzeti külön jutalmak összege, amit azonban nem lehet nagyobb, mint a szilveszteri műsor szolgáltatásai értékének 10 százaléka,
- e) végül a nyereménytárgyak kisorsolásának engedélyezése fejében az illetékes pénzügyigazgatóságok által a Horthy Miklósné segélyakció javára megállapított összeg.

Nem számítható be a műsorra vett film kölcsöndíja.

5. A mozgókép-képzemek vezetői a szilveszteri műsor egyes szereplőivel való megállapodásaiknál törekedjenek a tavalyi fellépti díjak esetleges indokolatlan felemelésének ellensúlyozására.

6. A rendelkezések pontos végrehajtását az Árkormánybiztosság a közigaz-

gatási hatóságok útján ellenőrizteti a az esetleges mulasztás, vagy visszaélés (burkolt áremelés, stb.) a 4411—1941. A. K. rendeletben körülírt jogkövetkezményeket vonja maga után.

Egyesületünk vezetősége mindezek alapján nyomatékosan felhívja tagjaink figyelmét a fenti rendelkezések legpontosabb megtartására és különösen az írásos bejelentések idejében történő megtételére.

Egyebekben még az alábbi tájékoztatást nyújtjuk tagjainknak a szilveszteri előadásokkal kapcsolatban:

1. A *Színművészeti és Filmművészeti Kamara* megbízottja által bemutatott felléptidíj-tervezet csak ajánlattételnek tekinthető, s ettől az ajánlattól eltérő megállapodást is lehet kötni.

2. A kabaré-műsor jogdíjának rendezésére a szereplő előadó művészek kötelezhetők. Ha viszont a szerzői jogdíj rendezését a filmszínház vezetője vállalná magára, ez ügyben a *Magyar Színpad Szervezők Egyesülete* (VII., Nagyatádi Szabó-u. 18. Telefon: 222—655) elnökségét kell megkeresnie.

3. A tombolatárgyak kisorsolásának engedélyezését a főváros területén működő filmszínházaknak a *Székesfővárosi m. kir. Pénzügyigazgatóságtól* (V., Szalay-u. 10—14.) a budapestvidéki mozgóképzemeknek a *Budapestvidéki M. Kir. Pénzügyigazgatóságtól*, (V., Szalay-u. 10—12.) s végül az egyéb vidéki mozikkal a fekvésük szerint illetékes m. kir. Pénzügyigazgatóságtól kell kérni.

4. A szilveszter-esti külön előadások megtartásának rendőrhatalósági engedélyezésért Budapesten a Főkapitányság engedélyezési ügyosztályához, vidéken pedig az elsőfokú rendőrhatalósághoz (m. kir. rendőrkapitányság, vagy főszolgabíró) kell fordulni.

VÁLASZ

MORVAY PÁL ÉSZREVÉTELEIRE

Vitéz Morvay Pál, a MMOE ügyvezető alelnöke, legutóbbi nyilatkozata szerint egyik cikkem személyével kapcsolatos hangját sérelmezi. Bizonyára nem tette volna ezt, ha cikkem egész szellemét és gondolatmenetét figyelembe veszi és őszintének fogadja el. Ebben az esetben megállapítható volna, hogy minden nyilatkozásomban és cselekedetemben magam is becsülettel töreksem a magasabb szakmai közérdek szolgálatára és csak megfeszítettség számomra, ha az esetleges szakmai törtétek, vagy demagógok elleni fellépésben, szakmánk olyan értékével állhatok egy oldalon, mint amilyen vitéz Morvay Pál.

Csonka Lajos dr.

Ön! Ön! ÖN! ÖN! ÖN! ÖN!

UFA

AZ OROSZ HÁBORÚ

A bolsevizmus elleni harc legnagyobb riportfilmje

Egy németbirodalmi kisváros egyhangú életét éli özv. Tiemann professzor leánya, Franciska. Szürke és hétköznapi életében fordulópontot jelent az a nap, amikor nyomába szegődik a szabadságát idehaza töltő Reisinger, egy nagy amerikai vállalat világhírű filmriportere. Reisinger a kis városban öröklött házát, mint maga mondja, csak postai címnek használja, otthona nincsen, otthona az öt világrész. Reisinger futó kalandot keres minden nőben és Franciska, bár tudja ezt, halálosan megszereti a vidám világcsavargó fotóriportert. A szigorúan nevelt polgárlány egy éjszakát tölt Reisinger házában és ez az éjszaka Reisinger utolsó németországi napja. Hajnalban utazik, új világrészek, új események és új kalandok felé. Franciska nem tűri többé a szűk és nyárspolgári kereteket, elhagyja a szülői házat és Berlinbe megy, hogy mint iparművész, a maga lábán önálló életet éljen. Reisinger néhány hónap múlva Berlinen utazik át és megtudja, hogy a leány Berlinben van. Felkeresi és elárulja, hogy életében először — honvágyat érzett. Arra kéri Franciskát, hogy számolja fel berlini életét, költözék az ő kis városi házába és mire mostani útjáról hazatér, legyen a felesége. Franciska boldogan rendezi át a házat és annál inkább szívszorongva várja haza Reisingert, mert küszöbön áll gyermekének megszületése. Reisinger amikor hazatérkezik Németországba, feleségül veszi Franciskát és helyreáll a béke — Franciska öreg édesapjával, Tiemann tanárral is. Reisinger boldogan újságolja, hogy szakít a kalandos élettel. Amikor azonban néhány hónap múlva meglátogatja Buck kollégája, sok éven át volt barátja, erőt vesz rajta a kalandvágy, elhagyja Franciskát és visszazserződik az amerikai vállalatához. Csak egy alkalomra jön haza látogatóba, de ez a nap, amit átutazóban családjánál tölt, arra vezet, hogy feldúlja a házastársak békéjét. Franciska nem tud és nem akar többé most már két gyermekével egyedül élni. Haragban válnak el. Franciska azzal a gondlattal foglalkozik, hogy elválik Reisingertől. Reisinger pedig a japán-kínai háború eseményeinek fényképezésére Sanghajba utazik. Egy izgalmas és véres csatajelenet fényképezése során Buck hősi halált hal és élete utolsó perceiben arra kéri Reisingert, hogy hagyjon fel ezzel a kalandos élettel, térjen vissza a családjához. Reisinger Buck halálának hatása alatt most már végképp felbontja a szerződését és hazautazik Németországba. Időközben azonban Európán is végigszáguld a háború szele és a hazatérő Reisingert behívó várja. Franciska, aki annyiszor kért, könyörgött, hogy az ura maradjon otthon, most maga küldi, mert mint mondja, most van először értelme.

Egy nyugtalanvérű filmriporter kalandjait, munkáját, boldogságkeresését, házasa-

ságát mutatja be a film, amelyben két rokonszenves egyéniség viszi előbbre az érdekes cselekményt. A történet keretében sok-sok világesemény pereg le: a filmriporter élményei, ami külön szenzációja a filmnek. Marianne Hoppe rendkívül finom jelenség, igazi tehetség, akinek számos friss játékrészlete a legnagyobb reményekre jogosít. Hans Söhnker az ellenállhatatlan férfiítus. Egyszerű, emberi eszközeivel nem is a színész benyomását gyakorolja a nézőre.

V. D.

Bűnös nő

(La Peccatrice)

Rendezte: Anleto Palermi.

Főszereplők: Paola Barbara, Vittoria de Sica, Fosco Giachetti, Gino Cervi.

Beszél: olaszul.

Magyar szöveg: Stuzziero Albert.

Hossza: 2580 méter.

Cenzúra: aluli.

Kölcsönző Kárpát.

Bemutatta: Omnia, december 9.

Kis városban él Mária. Udvarlója, Albert, szigorló jogász és kettőjük között komoly és mély szerelem támad. Mária közli Alberttel, hogy állapota miatt otthoni helyzete tarthatatlanná válik és nem akarja anyját elkeseríteni, tehát kényszerülve lesz hazulról eljőni azzal a kifogással, hogy állásba megy. Albert udvariasan közli a lánnyal, hogy feleségül fogja őt venni, addig is költözzön hozzá. Mária elköltözik a szülői háztól, azonban kegyetlen csalódás éri, mert Albertet nem találja otthon a szállításán, táviratilag hazahívták. Mária egy szülőotthonba véteti fel magát és reméli, hogy Albert rövidesen visszatér, de az ifjú anya hiába vár levelet, vagy biztatást tőle. Andrea vidéki kiscsajda behozza a szülőotthonba kisgyermekét, Toninót ápolásra, mert felesége beteg, nem tudja a gyermeket táplálni és gondozni. Máriát újabb csapás éri, gyermeke meghal és így a kis Toninót kettőzött gonddal ápolja. Andrea később eljön gyermekéért és látja Mária szerető gondosságát, valamint megtudván, hogy semmiféle jövedelme nincs, meghívja házába. Andrea házában békében és nyugalomban éli Mária napjait, míg Andrea sógora, Salvatore udvarlása nem válik terhevé. Salvatore feleségül akarja venni a lányt, aki azonban szomorú multja miatt húzódzik tőle. Mária a közeli kikötővárosba menekül és rögtön udvarlója is akad, Péter, aki feledteti Máriával a multat és úgy látszik, hogy élete révbe ér, azonban Péter egy lelkiismeretlen kufár hálózába kerül, aki Péter hiszékenységét kihasználva olyan dolgokba viszi bele, hogy Péter kényszerül hazamenni szüleihez anyagi segítséget kérni, hogy nehézségeitől megszabaduljon. Ottavio miután Pétert eltávolította az útból, egy rossz hírű házba viszi Máriát és mikor Péter visszatérve ott találja szerelmét, megrendülve megy vissza a szülői házába, elülről kezdeni életét. Mária azonban elmenekül Ottavio karmaiból, aki koholt vádakkal még a rendőrségen is feljelenti. Mária Péterhez fordul segítségért és Péter a mosodájukban helyezi el. A rendőrség azonban itt is nyomozást folytat utána és erkölcsös polgárcsalád nem tűrheti meg az üzemből, hanem barátságosan és bőséges útravalóval elbocsátja. Mária igyekszik visszamenekülni anyjához, az úton azonban Andreával találkozik, aki barátságosan hívja őt meg ismét házukba, ahol megpihen ugyan, de nincs

maradása és tovább megy hazafelé. Péter megtudja, hogy Mária elment és siet utána, azonban Andrea házába már csak Mária elutazása után érkezik. Mária visszaérkezik a kis városba, ahol Alberttel is találkozik, de végkép megtörve, kiábrándulva hagyja el a férfit és menekül vissza anyjához vezekelni sorsáért.

Az olasz filmgyártás legújabb terméke, a francia filmekre emlékeztet. Témájával, néhány jólsikerült francia stílusú fotográfiájával a francia alkotásokat idézi emlékezetünkbe. Helyenként ellenben éppen a gall filmművészet hibájába esik a film: nem mindenütt a filmszerűség eszközeit veszi igénybe, hanem a beszédet. Ennek ellenére a probléma, amit felvet a film és a mód, ahogyan megoldja, teljesen művészi, mentes az olcsó hatásoktól. A legteljesebb elismerés hangján szólhatunk csak a színészekről, különösen a „bűnös nő”-ért küzdő három, térfi alakítójáról. A három ellentétes típust az olasz filmművészet három, nálunk is jólismert és közkedvelt vezető színésze: Fosco Giachetti, Vittorio de Sica és Gino Cervi alakítja mesterien.

K. M.

Az utolsó menet

(Die letzte Runde)

Írta: George Zoch

Filmre írta: B. E. Lütge

Rendezte: Werner Klingler

Főszereplők Attila Hörbiger, Camilla Horn

Gyártotta: Tobis

Beszél: németül

Magyar szöveg Pacséry László

Hossza: 2308 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: Tobis

Bemutatta: Corvin, december 9.

Eddie Steele a világhírű boxbajnok leterít a sport által parancsolt útról és idejét az ital és a nők között osztja meg. Egy nagyjelentőségű mérkőzés előtt ellenfele menedzserétől ajánlatot kap, hogy amennyiben a mérkőzést hajlandó elvesszíteni, a neki járó tiszteletdíjon felül még egy szép összeget is kap. Eddie Steele belemegy a csalásba, azonban a boxmérkőzés közben felébred benne a sportember és kiüti ellenfelét. Két nő nézi szívszorogva a mérkőzést, Lilly, aki komolyan szerelmes Steelebe és az egyik mulató könnyűvérű kis táncosnője. Amikor a nagymérkőzés után Eddie Steele újból a mulató felé tart, a tisztességtelen ajánlatot tevő menedzser embereivel rátámad, leütik és a folyóba dobják. Eddie Steele eltűnik, de a hosszú hónapokig tartó kutatás ellenére sem kerül elő. Pár év után Ottó Flesche, Eddie Steele volt tréneré sportvendéglőjét bezárva egyik asztalnál egy kopott, fáradt embert talál, akiben a legnagyobb csodálkozására felismeri volt bajnokát, akit a vízből an-

nak idején egy hajó matrózai kihúztak. Eddie Steele, aki most már felvette polgári nevét is és Hans Ressler lett, elméleti hosszú vándorlásainak történetét, majd trénerével, aki egyúttal legjobb barátja is, együtt vezetik a vendéglőt. Egy napon Eddie Steele egy fiatalembert ismer meg, akiben felismeri a nagy tettekre hivatott jövőendő világhírű boxlót. Védőzárnyai alá veszi a fiatal fiút. Franke gyönyörűen fejlődik, s egyik nagy győzelmét a másik után aratja, amíg egy este tréning közben egy szöke fiatal lánnyal ismerkedik meg, akibe beleszeret és ezzel elindul ugyanazon az úton, amelyikre Eddie Steele lépett eltűnése előtt. Eddie Steele igyekszik a fiút visszavezetni és akkor jön rá, hogy védencének szerelme Lilly, akit valamikor ő is szeretett. Hosszú bonyodalmak után összeütközésbe kerül Frankeval, aki majdnem elveszti döntőmérkőzését pártfogója nélkül, azonban Lilly belátja, hogy a két férfit nem szabad egymástól szétjelválasztania és egy este elutazik és kilép mindkettő életéből. Felix Franke pedig Eddie Steele támogatásával tovább halad a dicsőség útján.

A sportbarátok régóta nélkülözték a film vásznán a sporttárgyú darabokat. Most a Tobis jóvoltából hozzájutottak egy vérbeli sportfilmmhez, amelynek érdekes, sőt, izgalmas története keretében egy csodálatos öklövív tehetség karrierje bontakozik ki. Különösen a boxmérkőzések jelenetei vannak izgalommal és megalátszik, hogy a filmbeli boxolókat Németország legjobb öklövívó alakítják, akik mint színészek is megállják a helyüket. Attila Hörbiger markans egyénisége és tehetsége jól érvényesül egy letűnt boxcsillag szerepében.

K. M.

Szívdobogás

(Herzensfreude — Herzensleid)

Rendezte: Hubert Marischka

Főszereplők: Magda Schneider, Paul Hörbiger, Lucie English, Paul Klingger, Rosita Serrano, Carola Höhn

Beszél: németül

Magyar szöveg: Nagy Mária

Hossza: 2282 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: Léna

Bemutatta: Rádus, december 11.

A Bécsben művészi tanulmányokat folytató Paul feleségül veszi Tónit, egy egyszerű bormérő szép leányt és csak párévi házasság után határozza el, hogy feleségét Brémában lakó gazdag és előkelő szüleinek bemutatja. Operettje éppen nagy sikert aratott Bécsben, Paul tehát dagadó önérettel, indult a hosszú útra Tónival. A házasságról mit sem sejtő szülők nagy örömet készítenek elő. Nagymama hetvenedik születésnapjára nagy estélyt adnak, melyre meghívják

Premierfilmszínházak műsora:

ÁTRIUM	Bob herceg	XII. 4-től	Hausz M.
CASINO	Egy éjszaka Erdélyben	XII. 4-től	Hunnia
CITY	Ónagysága titkára	XII. 16-tól	Léna
CORSO	Mellékutca	XI. 20-tól	Kárpát
CORVIN	Az utolsó menet	XII. 9-től	Tobis
DÉCSI	Félvér	XI. 5-től	Kolczonay
FC JM	Alkonyat	XII. 5-től	Balogh
OMNIA	A bűnös nő	XII. 9-től	Kárpát
RÁDIUS	Szívdobogás	XII. 11-től	Léna
ROYAL A.	Isten veled, Franciska	XII. 10-től	UFA
SCALA	La Conga	X. 30-tól	Metro
URÁNIA	Lelki klinika	XII. 4-től	MFI

Gittát, a fiatal özvegyet is, Paul egykori szerelmét. Már az is bombaként hat, hogy Paul egy ifjú hölgygel érkezik és szállodában száll meg, — hát még amikor Tónit hebegve menyasszonyaként mutatja be! A szülők hidegen fogadják Paul „menyasszonyát“ és nem adják fel kedvenc tervüket, hogy Pault és Gittát összeházasítsák. A hazugság hallatára a megbántott ifjú asszony kitalálja a nagymamának, hogy ők már házások és ott-hon egy 2 éves kisfiuk van. Tóni kedveségével meghódítja a nagymamát, aki egyetlen jó barátja lesz az ellenséges házban. A szülők és a többi vendégek pedig a Paulba még mindig szerelmes Gitta ügyét segítik elő, olyannyira, hogy az estélyen „Izé“ kisasszony (Tóni) állandóan egyedül búsul, míg Paul folyton Gittát táncoltatja. Paul hiába igyekszik alkalmat keresni, hogy szüleinek meggyónhassa a házasságát. A becsületes Paul tehát csak Gittának mondhatja el a titkot, aki mielőtt örökre búcsúzna Paultól, könnyezve a nyakába borul. De a búcsúcsók pillanatában érkezik oda Tóni és keserűségében, mit sem törődve az illemmel, az egész társaság előtt botrányt csap és elrohan. Mire Paul a szállodába érkezik, Tóninak már hült helye van. Most aztán a jó nagymamán a sor, hogy a fiatalok dolgát rendbehozza. Először Pault zavarja Bécsbe Tóni után, de csakhamar maga is odautazik fiával. Paul apjával és ami nem sikerül a nagymamának, azt elvégzi a kis dédunoka. A gögös konzul úr végül is beleegyezik a már úgysis jóvátehetetlen házasságba.

★
 Igazi bécsi történet, sok humorral fűszerezve. Egy rangján alul nősülő fiatal ember házassága körüli bonyodalmaikat mutatja be. A végig derűs cselekmény középpontjában Magda Schneider áll, aki ismert rokonszenves egyéniségével és alakítókézségével arat sikert. Partnere Paul Hörbiger, a csupaszív-ember, Fellép még a filmben Rosita Serrano, a rádióból jól ismert énekesnő is. A közönség jól-élesen elandalodott a bécsi üdeségen.
 V. D.

HIREK

ELŐADÁS AZ ELSŐ MAGYAR SZINES FILMRŐL

Érdekes és újszerű előadás keretében fogja ismertetni az Erdélyi Filmgyártó-vállalat a Beszélő köntös című hatalmas színes filmje megszületésének történetét. December 20-án, szombaton este 8 órai kezdettel a Zeneművészeti Főiskola nagytermében filmszakemberek világitják meg az első magyar színes film kulisszatitkait, mely alkalommal Hegyi Barnabás, Radányi Géza, a film operatőrje és rendezője, azonkívül Bak-tay Ervin és Jávor Pál, a film főszereplője tartanak előadást. Az Erdélyi Filmgyártó-vállalat úttörő előadása iránt érthetően nagy érdeklődés nyilvánul meg és a cég ezúton is meghívja a szakmai érdeklődőket.

„KELETI VESZEDELEM”

Az elmúlt héten egy új kötelező film került bemutatásra a premierfilmszínházak műsorán. Az újdonságnak Keleti veszedelem a címe és, mint az egyfelvornásos film neve is elárulja, a bolsevizmusról szól. A Magyar Filmirodában készült kisfilm a miniszterelnökség nemzetpolitikai szolgálatának égisze alatt látott napvilágot és olyan sikerült munka, hogy a közönség minden előadáson megtapsolja. A rajzos, trükkös film főleg technikai kivitelében frappáns és ennek kapcsán idejegyezzük a film rajzolójának és trükkös felvételei készítőjének nevét: Kató-Kiszly István, aki specialista az ilyenfajta filmeknek és aki eddig minden alkalommal névtelenül aratta sikereit.

JÓTÉKONYSÁGI ELŐADÁS

A budapesti Turul mozgó, Szabó Ferenc régi szaktársunk vezetése alatt, december 6-án, a Kormányzó úr névünnepe alkalmából jótékony célú előadást rendezett honvédeink karácsonyi ajándéka javára, mely célra 240 pengőt jövedelmezett az előadás.

M.F.J. MAGYAR FILMIRODA

KOZMA MIKLÓS A RAVATALON

(MF) felvétel

MŰTEREM

Filmgyár:	Hunnia
A film címe:	Kádár kontra Kerekes
Gyártó cég:	Objectiv
Gyártási vezető:	Szalontai Kiss Miklós
Írta:	Asztalos Miklós dr.
Filmre írta:	Asztalos Miklós dr.
Rendező:	Ráthonyi Akos
Szereplők:	Tolnay Klári, Vaszary Piroska, Szilassy L., Mály Gerő, Pethes Ferenc, id. Latabár Kálmán, Köpeczi-Boócz Lajos, Bihar Nándor, Misoga L., Maklár Zoltán, Kökény Ilona, Kőváry Gyula, Gonda Gy., Lontay István, Pethes Sándor
Fényképezi:	Makay Árpád
Hangmérnök:	Rónai Gyula
Összeállítja:	Kerényi Zoltán
Díszlet:	Stilus
Felvételvezető:	Gaal László
Segédrendező:	ifjú Lázár István
Segédoperatőr:	Vrana Rudolf
Állófényképész:	Inkey Tibor
Naplóvezető:	Váczai Ervin
Fodrász:	Ivanicza György
Zene:	Majorossy Aladár

A HAJDÚ FILM JUBILEUMA

A bemutatás előtt álló *Miért?* című film Daróczy Józsefnek — és egyúttal a *Hajdu Filmnek* is — tizedik, jubiláris alkotása. Bizonyára sok érdeklődő kíváncsiságának teszünk eleget, mikor felsoroljuk a nagy sikert látott *Hajdu-Daróczy* produciókat. Ime a lista: 1. *Az ellopott szerelem* (1933), 2. *Pesti mese* (1937), 3. *Hotel Kikelet* (1937), 4. *Az ember néha téved* (1937), 5. *13 kislány mosolyog az égre* (1938), 6. *Magyar feltámadás* (1938), 7. *All a bál* (1938), 8. *Igen, vagy nem?* (1939), 9. *Végre!* (1941), 10. *Miért?* (1941).

MUTSENBACHER ISTVÁN
JUBILEUMA

Szakmai működésének jelentős állomásához érkezett el *Mutsembacher* István, régi kartársunk, az első mozigeneráció egyik legjelentősebb tagja, a *kispesti Flóra* mozgó évtizedeken át volt vezetője, majd később engedélyese. *Mutsembacher* István ebben az évben ünnepeli harmincéves jubileumát és ebből az alkalomból írjuk ezeket a sorokat, hogy emléket állítsunk egy példaként dolgozó vezetőegységnek, aki háromévtizedes munkája alatt mindig tudott áldozni a szakmai közösségnek, mert állandóan intenzíven vett részt a moziegyesületi életben, mint választmányi, mint a Szakmaközi Döntőbizottság és több bizottság tagja. Legutóbb pedig, vitéz *Morvay* Pál távozása következtében a MMOE ügyvezető alelnöki tisztjét töltötte be három hónapon át. Másik fontos és felelhetetlen szakmai érdeme az, hogy az ő kitűnő neveléséből került ki néhány ma már a fővárosi moziéletben jelentős szerepet vivő, kiváló fiatal szakember. *Mutsembacher* István született pátriájában Kispesten is érdemes munkát fejtett ki, mint városi képviselő, mint vármegyebizottsági tag, de főleg, mint több helybeli jótékonyági intézmény megalapítója és gavallér támogatója. A harmincéves jubiléumát számosan keresik fel őszinte szerencsevívóikkal. A magunk részéről is régi kartársi barátsággal üdvözljük *Mutsembacher* Istvánt háromévtizedes érdemes munkássága után.

A „KRÜGER APÓ”
SAJTÓBEMUTATÓJA

December 11-én, csütörtökön délután tartotta meg a *Tobis* idej nagy attrakciójának, a *Krüger apó* című monumentális filmalkotásnak a sajtóbemutatóját. Nem akarunk elébe vágni a film karácsonyi premierje alkalmából írandó hosszabb kritikai ismertetésünknek, de annyit röiden és melegen hírül kell adnunk, hogy az új német filmkultúrának ez a legfrissebb alkotása a teteje a filmrendezésnek és a filmszínházasoknak. Meglepőek azok a naturalista eszközök, ahogy a film rendezője vászonra varázsolta a kilencvenes évek angol-búr háborújának lényegét és sok-sok epizódját. A *Krüger apó* szenzációs sikerét nem nehéz megjósolni. Emil *Jannings*, a címszereplő soha ilyen tökéletes ember és művész még nem volt. Külön tanulmányt érdemelne klasszikus alakítása.

„MOZIUSÁG”

Dr. *Szentpály* Istvánné felelős kiadásában és szerkesztésében december 17-én, hetenként megjelenő film lap indul meg *Moziuság* címen, amely műsoroként fog szolgálni a fővárosi mozik számára. A 24 oldalra tervezett lap ára 20 fillér lesz és nagyrészt mélynyomások képekben ismereti a közeljövő filmjüzdonságait, azonkívül riportokat fog közölni sztárokról, magányos részében pedig a filmszínházak friss műsorát ismerteti.

BARÓTI GÉZA,
A TOBIS SAJTÓFŐNÖKE

A *Pest* kitűnő és fiatal színházi és filmkritikusa, *Baróti* Géza, aki eredeti lúzi bírálatáival a legolvasottabb mai kritikuskok táborába tartozik, elvállalta a *Tobis* filmvállalat sajtófőnöki tisztségét. Bizonyos, hogy *Baróti* Géza reklámmunkásságával új, friss fejezete kezdődik a nagy német cégnek.

ÚJ FILMVÁLLALAT

Hidvéghy filmkölcsonzó, filmgyártó és nemzetközi filmkereskedelmi vállalat néven új cég alakult nemrégiben, amelynek hidvégi és szentkereszti *Hidvéghy* László, a szakma fiatal, agilis tagja az ügyvezetője, aki eddig a magyar filmgyártás területein működött. A *Hidvéghy* Film programján *Orbók* Attila: *Gróf úr, fizessen!* című vígjátéka szerepel, a külföldi filmek közül a vállalat hozza forgalomba Magyarország az első bolgár nemzeti filmet, a *Vetélytársak* című háborús történetet, azonkívül *Zarah Leander*-rel a *Viharzó szerelem* című újdonságot.

MEGJELENT A „SZTÁR”
KARÁCSONYI SZÁMA

Az elmúlt héten már hírt adtunk a *Sztár* című filmmagazin újjáéledéséről. A *Szalay* László szerkesztésében megjelenő egyetlen filmmagazin karácsonyi száma már a közönség kezéhez is került. A rendkívül tartalmas szám *Hamza* D. Ákos cikkét közli, ezenkívül ismerteti a most futó és megjelenésre váró filmjüzdonságokat és bőséges kép- és hiranyagot közöl.

HÁZASSÁG.

Báró Staudach Alfonz, a magyar filmgyártás egyik fiatal munkatársa, aki újabban a *Pergőképforgalmi kft.* közeljövőben készülő első magyar filmjének gyártási vezetője, november 29-én kötött házasságot *Szendrey* Ila művésznővel. Tanúk voltak: *Török* János dr. rendőrfőparancsnok és *Libertiny* Zoltán, a *Pergőképforgalmi kft.* ügyvezető igazgatója.

A CSEPREGHY FILMVÁLLALAT
FRANCIA ÚJDONSÁGÁNAK
VÉGLEGES CIME

A *Csepreghy* Filmvállalat lapunk legutóbbi számában közzétett hirdetésében egyik francia filmjét *Asszony az örvényben* ideiglenes címen hirdette. A cím azonban ütközik a *Művészfilm* forgalomban lévő azonos című filmjével, s így a *Csepreghy* Filmvállalat francia filmjét *Asszony az orkánban* címen fogja megjelentetni.

A „MAGYAR SZINÉSZET”
ÚJ SZÁMA.

A *Kamara* színművészeti fősztályának hivatalos lapja, a *Magyar Színész* decemberi, ünnepi száma most jelent meg gazdag tartalommal. A lap vezető helyén *Németh* Antal ünnepi beszédét közli, melyet *Katona* József születésének 150 éves évfordulója alkalmából a *Nemzeti Színház*hoz, dr. *Galamb* Sándor: *Grillparzer* című cikkét közli a lap. Ezenkívül *Meissner* főintendáns nyilatkozik a *Wallenstein*-ről az ünnepi számban, mely még bőséges hivatalos részt is tartalmaz.

AZ ANGOL—MAGYAR
FILMSZÍNHÁZ R. T. KÖZGYÜLÉSE

Az *Angol-Magyar Filmszínház* R. T. december 27-én, szombaton délután 5 órai kezdettel, a *Jókai*-utca 1. sz. alatti hivatalos helyiségében az 1940—41. üzleti évére vonatkozóan rendes évi közgyűlést tart.

A PERGŐKÉPFORGALMI KFT.
ELSŐ SZAKBEMUTATÓJA

December 17-én és 18-án, szerdán és csütörtökön délelőtt, 11 órai kezdettel tartja meg első szakbemutatóját a *Fórum Filmszínházban* a *Pergőképforgalmi*. A vállalat ez alkalommal egy nagy olasz filmet, a *Marco Visconti* című nagy történelmi drámát és a *Hulló bilincsek* című finn reprezentatív újdonságot vetítik le meghívott szakközönség előtt.

HIRADÓK

929. sz.

1. Kitért a távolkeleti háború. (Nippon)
2. Heves csata Tobruk mellett (Deutsche Wochenschau)
3. A magyar miniszterelnök Berlinben. (Deutsche Wochenschau)
4. Bolsevista-ellenes kiállítás. (M. F. I. — Hegyi, Zsabka, Kereszti)
5. A miniszterelnök nyereségekötvénye. (M. F. I. — Tubay)
6. Nemzetvédelmi keresztsek ünnepe. (M. F. I. — Hegyi, Zsabka, Kereszti)
7. Vitéz leveldi Kozma Miklós életéből. (M. F. I.)
8. Hazatérő honvédsapatok fogadása. (M. F. I. — Hegyi, Somkuti, Török)

115. sz.

1. Carmona államelnök jelenlétében nyitották meg Lisszabonban az új német építőművészeti kiállítást.
2. A Németországban dolgozó külföldi munkások képviselői a berlini Sportpalotában ünnepélyes tüntetűgyűlésen találkoztak német bajtársikkal.
3. A Busch-cirkusz óriási sikerrel vendégszerepelt Brüsszelben.
4. A buenosairesi Palermo-versenypályán zajlott le az év legnagyobb lőversenye.
5. A berlini Sportpalotában megkezdődött az új korcsolya-évad.
6. A mohamedán böjti hónap után Rabatban, Franciamarokkó fővárosában zajlott le a L'Aid-Szégir-ünnep.
7. Az afrikai hadszíntérről.
8. A német gyalogság Szimferopol, a Krim félsziget fővárosa ellen nyomul.
9. A kominternellenes szerződés öt éves fordulója alkalmából a bolsevikellenes államok számos vezetőférfije találkozott Berlinben.

XV. évf. 47. sz.

1. Primo de Rivera a „falange” megalapítója halálának ötödik évfordulója.
2. Modern kalapok szőrmedisztissal New-Yorkban.
3. Kukoricatörés-verseny Illinoisban.
4. Vizi-sí.
5. Pulykatenyésztés amerikai méreteken Kaliforniában.
6. Érdekes mutatványok óriáskerékekkel.
7. Festő- és rajziskola a longbeachi tengerparton.
8. Egy nap a spanyol „Galatea” nevű iskolahajón.
9. Szüret Luganóban.

LAPSZEMLE

A MAI NAP:

1941. XII. 13. B. Ö.: Bolgár Gézát internálási javaslattal a toloncházba vitték. (A budapesti filmszakma vezetőtagjai súlyos tanuvallomásokat tettek ügyében).

DÉLIBÁB:

1941. XII. 14. Interjú Németh Antalal színházi és filmproblémákról (1 képpel).

ESTI KURIR:

1941. XII. 13. Internálta a rendőrség Bolgár Géza filmproducert.

FILM, SZÍNHÁZ, IRODALOM:

1941. XII. 12. Védekeznek a filmrendezők (Podmaniczky Félix báró és Bán Frigyes a magyar filmgyártás problémáiról (2 képpel).

FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG:

1941. XII. 9. Kiss Ferenc körlevele a filmvállalatok árjásítása ügyében.

FÜGGETLENSÉG:

1941. XII. 14. Ujhely József: Hollywood válaszol.

KIS UJSÁG:

1941. XII. 12. Eljárást indított a rendőrség Bolgár Géza, az ismert filmgyártó ellen.

MAGYAR NEMZET:

1941. XII. 13. Hűvös Cornél dr.: Borongós világ a mozivásznon. (Néhány bűcsűszó a távozó francia filmhez).

1941. XII. 14. Papp Antal: Kép, vagy irás? ...

MAGYARORSZÁG:

1941. XII. 12. Foxot egyévi és egy-napi börtönre ítélték.

1941. XII. 13. Káros közgazdasági tevékenység miatt internálták Bolgár Géza filmproducert.

NEMZETI FIGYELŐ:

1941. XII. 3. Remetey György: Az újlelkű magyar irodalom: a film.

NEMZETI UJSÁG:

1941. XII. 14. Nyisztor Zoltár: Egy film tanulságai.

NÉPSZAVA:

1941. XII. 13. Internálták Bolgár Géza filmvállalkozót.

1941. XII. 14. Internáltatni akart — internálták.

8 ÓRAI UJSÁG:

1941. XII. 13. Internálták Bolgár Gézát, az ismert filmproducert.

ÖRÖM ÉS MUNKA:

1941. XI. Fiedler Werner: Humor a német filmben (4 képpel).

PEST:

1941. XII. 13. Sz. I.: Internálták Bolgár Géza ismert filmrendezőt, mert internálással fenyegette a filmeseket.

PESTI HIRLAP:

1941. XII. 3. Mihály László: Római levél (Filmfelvétel a Via Ginlián. Fellen-dült az olasz filmgyártás. Olasz—magyar barátság.)

1941. XII. 6. (mja): Folytatólagos előadás.

REGGELI MAGYARORSZÁG:

1941. XI. 30. Szvatkó Pál: A film és a strómann.

TÜKÖR:

1941. XII. Papp Antal: Film, vagy színház?

ÚJ MAGYARSÁG:

1941. XII. 6. Egyik tanácsunkat elfogadta a Nemzeti Filmbizottság.

1941. XII. 7. Megyery Ella: Egy hónap a Róma melletti Cinecittában, ahol nemzeti és művészeti alapon folyik a munka.

UJSÁG:

1941. XII. 6. Barcs Sándor: Pinocchio.

ÜNNEP:

1941. XII. 1. Az újjászületett olasz filmgyártás.

VIRRADAT:

1941. XI. 24. Hét'zsidó filmest internált a rendőrség. — Januárra várható a Film- és Színpadkamara kettéválása.

Egy bizonyos cigarettafajta

sikere gyakran megmagyarázhatatlan dolgoktól függ. Száz- és százmilliószámra gyártják a jobbnál-jobb, a zamatosabbnál-zamatosabb füstölínivalókat, Egy fajta aztán „kiugrik.“ Egykettőre olyan népszerű lesz, mint — mondjuk

a MEMPHIS

A következő lépés: mindent elkövetni, hogy a közönség még jobban összezokjon az újfajta cigarettával.

A MEMPHIS

remek új ruhát kapott. Új és nagyon csinos dobozkát 25, vagy 50 cigaretta számára. Ezzel is természetesen a fogyasztók kényelmét akarják szolgálni. Csak könnyebb egy ügyes kis dobozból rágyújtani, mint a divatjamult, régi „stanciliból!“ ...

NIKOTEX

minőségben is kapható!

- Adler Ferenc moziberendezés és mozikép-
viselet**, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.:
225-759.
- Agfaphotó, V., Vilmos császár-út 18. I.**
Telefon: 125-240.
- Alfa film, VII., Erzsébet-körút 8.** Telefon:
422-578.
- Ambrus Mátyas filmkölcsonzó, IX.** Rá-
day-u. 60. Tel.: 221-851.
- Apolló filmreklámvállalat, VII., Erzsébet-
körút 9-11., II. em.** Tel.: 222-212.
- Arany filmduccó, VIII., Dankó-utca 22.**
Telefon: 149-489.
- Arnold és Richter gyártmányok eladásá,
Marx Ferenc műszaki különlegességek
üzlete, V., Váci-út 18.** Tel.: 122-110.
- Atelier film, VII., Erzsébet-körút 8.** Tel.:
422-584. Raktár a házban.
- Aurora film, VII., Erzsébet-körút 9-11.**
Telefon: 221-133.
- Balogh Film, VII., Erzsébet-körút 8. III. 2.**
Telefon: 220-038.
- Balogh-Orbán, VIII., Tisza Kálmán-tér
15.** Tel.: 132-940.
- Bauer vetítógép és adapterek (Bosch
Róbert kft.), V., Váci-út 22-24.** Tel.:
299-180.
- Bel- és külföldi filmellenőrző kft., VII.,
Erzsébet-körút 8. III. Tel.: 222-699.**
- Briekner János mérnök, az MMOE szak-
értője, XI., Ulászló-utca 62.** Telefon:
457-650, vagy Mechanikai és Elektro-
mosipari szakiskola, tel.: 130-293.
- Byzss reklám, VIII., Népszínház-utca 14.**
Telefon: 135-091.
- Csepreghy film, VII., Erzsébet-krt. 9-11.**
Telefon: 221-022 és 221-021.
- Csorépy Arzén filmgyártóvállalat, IV.,
Kecskeméti-u. 19. I. Tel.: 184-706.**
- Csizmadia László, mozgóképszínházak kép-
viselete, VIII., Aggteleki-utca 4. I. 5.**
Telefon: 137-580.
- Deák film, VII., Erzsébet-körút 8.** Telefon:
222-106. Raktár a házban.
- Déliab film, VII., Erzsébet-körút 9-11.**
Telefon: 422-155.
- Diapozitívkészítő üzem, Fekete György,
VIII., József-körút 8. (az udvarban).**
- Distyp laboratórium, VII., Rottenbiller-
utca 19.** Tel.: 427-143.
- Duna Film VII., Rákóczi-út 40.** Telefon:
225-040.
- Electra film, XIV., Thököly-út 21.** Tel.:
297-878.
- Electric kinotechnikai vállalat, VIII., Röck
Szlárd-utca 18.** Tel.: 344-782.
- Erdélyi filmgyártó kft., VIII., Népszínház-
utca 21.** Tel.: 136-940.
- Esperia filmforgalmi rt., VII., Erzsébet-
krt. 13.** Tel.: 423-555.
- Farkas J. M. reklámvállalat, VIII., József-
körút 19.** Telefon: 132-805.
- Ferraria, V., Gróf Tisza István-utca 18.**
Telefon: 129-139.
- Filmstyp laboratórium, XIV., Szentcs-u.
60.** Telefon: 496-371.
- Filmcensura, IV., Eskü-tér 6.** Tel.: 183-
072. alelnök: 183-073.
- Filmexpress kft., VII., Erzsébet-körút 8.**
Tel.: 224-091., 225-089.
- Filmértékesítő VII., Erzsébet-körút 8.**
Telefon: 221-609 és 220-497.
- Filmfotó üzem és laboratórium, Altmayer
J., VIII., Röck Szlárd-u. 11.** Tel.: 130
-805.
- Filmipari laboratórium, XIV., Fűrészs-u.
95.** Telefon: 497-716.
- Filmservice, VII., Erzsébet-körút 9-11.**
Tel.: *424-555.
- Fortuna film, VII., Erzsébet-körút 8.** Tel.:
421-982. Raktár: VIII., Népszínház-u.
19. Tel.: 349-414.
- Fox film, VII., Rákóczi-út 9.** Telefon:
139-437, 131-658. Raktár: VIII., Rákóczi-
tér 11. Telefon: 139-437, 131-658.
- Gyimesy Kásás Ernő, a MAGYAR FILM
kiadói hivatali főnöke, XIV., Semsey An-
dor-utca 7.** Tel.: 499-752.
- Hajdu film, XIV., Gyarmat-utca 39.** Tel.:
297-999.
- Hansa film kft., VII., Erzsébet-körút 8.**
Telefon: 220-038.
- Harmonia film, VII., Erzsébet-körút 13.**
13. Tel.: 421-183.
- Haus Mária filmkölcsonzó és filmgyártó
kft., VII., Erzsébet-krt. 9-11.** Tel.:
223-209.
- Hebel Gyula szállító, VI., Váci-út 1.** Tel.:
115-947.
- Helikon filmvállalat, VIII., Röck Szlárd-
utca 24.** Tel.: 133-705. Raktár: VIII.,
Népszínház-utca 19. V. Tel.: 349-414.
- Hidvéghy-film, VII., Rákóczi-út 44.** Tel.:
225-762.
- Hirdető Iroda kft (Reklám Stúdió), VII.,
Erzsébet-körút 8.** Tel.: 424-554.
- Hirsch és Tsuk, VII., Dohány-u. 42. (Ka-
mara-mozi)** Tel.: 423-903.
- Hungária film kft., VII., Erzsébet-krt. 8.**
Tel.: 422-010.
- Hunnia filmhelyező Irodája, VII., Erzsé-
bet-körút 9-11.** Tel.: 424-130, 424-133,
424-139. Sajtóosztály: 223-212.
- Hunnia filmgyár Rt. (Filmipari Alap), XIV.,
Gyarmat-u. 39.** Tel.: 297-999, 297-622.,
297-085. Pasaréti műterem: II., Pasa-
réti-út 122. Tel.: 164-876.
- Ibusz filmszállítás, VII., Erzsébet-körút
9-11.** Tel.: 224-050.
- Imago filmelőállító és fergalombahozó
kft., VII., Akácfa-u. 7.** Tel.: 225-487.
- Inkey Tibor filmállományképzés, filmfotó
üzem, IV., Múzeum-krt. 3.** Tel.: 380-466.
- Jupiter filmkereskedelmi Rt., VIII., József-
körút 26.** Tel.: 131-301.
- Kamara, VI., Bajza-utca 18.** Tel.: 220-
855, 422-301.
- Kárpát Film, VIII., Népszínház-utca 21.**
Tel.: 136-409 136-940.
- Kino film, VIII., Röck Szlárd-u. 20.** Tel.:
136-942. Raktár a házban.
- Kodak, V., Báthory-u. 6.** Telefon: 114-158,
114-184.
- Kolczonay Ervin dr. filmgyártó és filmkö-
lcsonzó vállalata, VII., Erzsébet-krt. 9-11.**
Tel.: 422-730, 428-144.
- Koncz Film kft., VII., Erzsébet-krt. 9-
11.** Tel.: 220-830.
- Kormos Miklós filmvállalata, VII., Erzsé-
bet-körút 9-11., III. 6.** Tel.: 422-574.
- Kovács és Faludi laboratórium, XIV.,
Gyarmat-u. 35.** Tel.: 297-855. Synchron
műterem: XIV., Gyarmat-u. 49/b. Tel.:
297-487.
- Kováts Béla filmreklám, hanglemez, dia-
pozitív, VIII., József-körút 19.** Telefon:
143-142.
- Központi filmkészítő VII., Erzsébet-körút
9-11.** Tel.: 224-494, 224-098.
- Krupka filmgyár és laboratórium, XIV.,
Bácskay-utca 29/b.** Tel.: 496-741.
- Lajta Andor, XIV., Thököly-út 75.** Tel.:
297-076.
- Léna film, Nagy Mária filmgyártó és film-
kölcsonzó, VII., Erzsébet-körút 13. II. e.**
Tel.: 422-920.
- Lyra film, VII., Erzsébet-körút 13. V. em.**
Telefon: 421-183.
- Mágnás film kft., VII., Erzsébet-krt. 8. II.**
Telefon: 422-010.
- MAGYAR FILM, VI., Bajza-utca 18.** Tel.:
220-855., 422-961. Szerkesztő: Vácz De-
zso, VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386.
- Magyar Filmiroda Rt., IX., Könyves
Kálmán-körút 15.** Tel.: 146-346, este 7
órától reggel 9 óráig valamint vasár- és
ünneppnap: 146-343. Játékfilmgyártás:
146-342. Színeszölvözök: 140-727. Felirat-
készítő üzem: 139-211. Híradókiadás:
VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145-510.
Fényképüzem: VIII., Sándor-u. 5-7.
Telefon: 145-510. Filmkölcsonzó-osztály:
VII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 222-090.
- Magyar Irók Filmje Rt., Gyártási Iroda:
XIV., Gyarmat-utca 39.** Tel.: 297-999.
- MIF kölcsonzó Rt., VII., Erzsébet-körút 13.**
Tel.: 420-796, 420-798.
- Magyar Mozgófényképgépezők Ország-
os Egyesülete, VIII., Népszínház-u. 19.**
Tel.: 337-598.
- Magyar Szövegírók, Zeneszerzők és Ze-
neműkiadó Szövetkezete, IV., Ger-
lóczy-u. 3.** Tel.: 189-306.
- MMOE, VIII., Csokonay-utca 10.** Telefon:
136-005.
- „Marxton” keskeny hangosgépek, gyártja:
Marx és Mérei Első Magyar Repülő-
műszergyár, VI., Bulcsu-u. 7.** Telefon:
*290-555.
- Matador film, VIII., Sándor-tér 2.** Tel.:
132-774. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19.
Telefon: 349-414.
- Meitner Mór mechanikai és mozgógép-
kereskedelmi vállalata, VIII., József-
körút 21.** Tel.: 133-877.
- Mester Film, Filmkölcsonzó, VII., Erzsébet-
körút 9-11. IV. em.** Tel.: 427-107, 228-
- Metro-Goldwyn-Mayer, VIII., Sándor-tér
3.** Tel.: 144-424, 144-425. Raktár a ház-
ban.
- Modern Film kft., VII., Erzsébet-körút 8.**
Tel.: 222-000, 225-035.
- Mozgóképzési Rt. kölcsonzóosztálya, VII.,
Akácfa-utca 4.** Telefon: 227-650. Rak-
tár: VIII., Kun-u. 12. Tel.: 144-486.
- Művelődés filmgyártó és terjesztő kft.,
VII., Rákóczi-út 44. II. Tel.: 422-925.**
- Művészfilm, VII., Rákóczi-út 40.** Telefon:
225-044. Raktár a házban.
- New York kávéház, VII., Erzsébet-körút
9-11.** Tel.: 425-318, 424-962.
- Objektiv film, VII., Erzsébet-körút 8. sz.**
Tel.: 422-580.
- Oktatófilm Kirendeltség, VIII., Csepreghy-
utca 4.** Tel.: 330-926.
- OMME, VIII., Csokonay-u. 10.** Telefon:
143-013.
- Országos Nemzeti Filmbizottság, VI. ker.,
Andrássy-út 69.** Tel.: 420-794.
- Palatinus film, VII., Erzsébet-körút 9-11**
Telefon: *424-150.
- Palló film kft., VII., Erzsébet-körút 13.**
Tel.: 421-183. Raktár: VII., Erzsébet-
körút 8. Gyártási Iroda tel.: 422-791.
- Pannonia filmlaboratórium, XIV., Thö-
köly-út 61.** Tel.: 497-775.
- Paramount film, VIII., Rákóczi-út 58.**
Tel.: 134-437, 140-528. Raktár a házban.
- Pátria film, VII., Erzsébet-körút 8.** Tel.:
221-807. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19.
Tel.: 349-414.
- Pegasus film, VII., Erzsébet-körút 7. sz.**
Telefon: 225-405.
- Pergőképtorgalmi kft., VII., Rákóczi-út 12.**
Tel.: 225-404. Raktár: VIII., Röck Szl-
árd-u. 20. Tel.: 136-942.
- Petsmann László, VII., Rottenbiller-u. 19.**
Tel.: 425-127. Csallaghegy: 163-429.
- Phöbus filmkölcsonzó, VII., Erzsébet-krt.
8.** Tel.: 222-617. Raktár a házban.
- P. Kiss Pál grafikai műterem, VII., Rá-
kóczi-út 23.** Tel.: 137-531.
- Püspöki Nándor, magyar kultúrfilmter-
jesztő, VII., Rottenbiller-utca 8/b.** Tele-
fon: 228-538.
- Projectograph, VIII., Rákóczi-tér 11.** Tel.:
132-201, 131-980.
- Reflektor film, VIII., Sándor-tér 4.** Tel.:
142-529. Raktár: VIII., Röck Szlárd-u.
20. Telefon: 140-720.
- Reklám Stúdió, Hirdető Iroda kft, VII.,
Erzsébet-körút 8.** Tel.: 424-554.
- Sehilling Gyula, VII., Rózsa-utca 33.** Tel.:
426-786.
- Sláger film, VII., Erzsébet-körút 8.** Tel.:
222-618. Raktár a házban.
- Stílus filmdiszettezer és kivitelező vál-
lat, XIV., Gyarmat-u. 39.** Tel.: 297-999.
- Stúdió mozgóképgyártó és terjesztő kft.
VII., Erzsébet-körút 8.** Tel.: 420-579.
- Szénássy-Macskássy színes trükkfilmek
IV., Múzeum-körút 1/b.** Tel.: 380-027.
- Szokolay film, I., Attila-körút 14-16.**
- Takács film, XIV., Gyarmat-u. 39.** Tel.:
496-125.
- Telefontyár Rt., XIV., Hungária-körút 126
-128. sz.** Tel.: 297-930.
- Tempo film, Baumgartner Béla filmgyártó
és filmkölcsonzó, VII., Erzsébet-krt. 8.**
Tel.: 426-161.
- Tobis film, VII., Rákóczi-út 52. T.: 223-435.**
- Turul Filmgyártó és Filmterjesztő Szövet-
kezet, VIII., József-krt. 35.** Tel.: 330-766.
- Turul Szövetség Szépíves B. E. vetítő
mozgalmi törzs, IV., Szarka-u. 2.** Tel.:
186-050.
- Ufa film, IV., Kossuth Lajos-u. 13.** Tel.:
183-858. Raktár a házban. Tel.: 389-036
- Universal film, VIII., Népszínház-u. 21.**
Tel.: 138-447, 138-448. Raktár a házban.
- Valter reklámanyagkölcsonzó, VII., Erzsé-
bet-körút 8.** Tel.: 222-108.
- Václav Desső, a MAGYAR FILM szerkesz-
tője. Iroda: Metro: VIII., Sándor-tér 3.
Telefon: 144-424, 144-425. Lakás: VIII.,
Üllői-út 42. Telefon: 136-386.**
- Viktória kisfilmkölcsonzó, VII., Röck Szl-
árd-u. 20.** Tel.: 136-942. Raktár a ház-
ban.
- Wamoscher Béla dr. filmvállalata, VII.,
Erzsébet-körút 8.** Tel.: 423-544.
- Warner Bros. First National, VIII., József-
körút 30-32.** Tel.: 132-590, 142-464.
Raktár: VIII., Népszínház-utca 13. Tel.:
144-317.
- Yull Film, XIV., Stefánia-út 71.** Telefon:
297-657.

MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1941. DECEMBER 22.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR

III. ÉVFOLYAM, 51. SZÁM.

SZEBBET

JOBBAT NEM KIVÁNHAT
Karácsonyi ajándéknak

**HUNNIA
HAJDU FILM
Baróczy produkció**

Muráti • Páger

**VASZARY, HAJMÁSSY, MAKLÁRY, MIHÁLYFFY, v. BENKŐ,
TORONYI, MAKAY**

Írta: VASZARY JÁNOS. Rendezte: DARÓCZY JÓZSEF. Zene: BUDAY DÉNES.